BONDIA® ARUBA

E

No traha un di 500…
Pero 5 di 100 camber…?

Diasabra 27 di APRIL 2024 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

Desperdicio medico keto bay acumulando mientras no tin solucion

Pagina 3

- **Caso di Khaleesi den corte proximo luna** *Pagina 2*
- **Rondanan di reunion cu stakeholders relaciona cu matrimonio di mesun sexo a finalisa** *Pagina 3*
- **Contaminacion di huma for di kimamento ilegal di desperdicio ta persisti na Corsou** *Pagina 8*

Dia di Rey: Willem-Alexander

Pagina 13

Ehercito Britanico ta informa cu e cabaynan cu a scapa te ainda "ta ricibiendo cuido"

Pagina 20

El Salvador:
Polis a aresta comisionado di proyecto pa corupcion

Pagina 10

Aruba ta bay tin su prome Youth Hackathon organisa pa The STEM Embassy

The STEM Embassy ta un luga di conocemento y recursonan cu tin como obhetivo yuda e hobennan di e islanan di Aruba, Boneiro y Corsou den e auto descubrimento di desaroyo den e areanan di Ciencia, Tecnologia, Ingenieria y Matematica (STEM) na unda nan ta organisando e prome Youth Hackathon: The Sustainability in Motion Robotics Challenge na Aruba pa e proximo 29, 30 di april y 1 di mei.

Na un hackathon, programmeur, diseñadornan, y personanan cu interes den tecnologia ta bin hunto pa colabora intensivamente pa crea productonan nobo di software of hardware durante un periodo di un dia pa un siman. E meta ta pa crea solucionnan innovativo pa problemanan specifico of simplemente pa explora ideanan nobo den un ambiente creativo y rapido.

Hackathon ta popular den organisacionnan tecnologico, companianan, scolnan, y universidadnan rond di mundo.

Pa e motibo ey, nan ta organisando e conferencia aki pa asina libera e potencia di e hobennan innovador na Aruba. The “Sustainability in Motion” Robotics Challenge ta un desafio di 3 dia dirigi pa studiantenan di scol secundario entre 14 pa 18 aña, nan ta haya e tarea di crea un diseño di un sistema nobo di transporte sostenibel pa Aruba sea un tram electrico of busnan di hidrogeno.

E tipo di desafio aki ta yama hackathon caminda varios ekipo ta bay participa den e desafio y ta bay competi y traha hunto.

Den e prome dia nan ta bay haya tayernan y ta bay configura nan robot, profesionalnan den area ta encarga di duna e tayernan ey.

Den e di dos dia, nan ta bay completa e construccion di e robot y ta bay caba di programa nan, realisando un test pa wak si nan ta funciona.

Den e di tres dia ta bay tuma luga e desafio oficial, ta bay tin un arena grandi unda ekiponan participante ta bay completa un serie di desafionan y nan ta bay gana puntonan den e panel di hues.

E prome dos dia di evento, 29 y 30 di april ta bay tuma luga na Universidad di Aruba for di 8 or di mainta te cu 5 or di atardi y dia 1 di mei na Aruba Marriot Resort for di 12 or di merdia te cu 8 or di anochi.

Ekipo ganado di desafio ta bay tin e oportunidad di representa Aruba na e First Global Challenge 2024 cu lo tuma luga na fin di luna di september na Atenas, Grecia.

Na e First Global Challenge di 2023 nan tabatin un ekipo cu a representa nan na Singapur.

Ekipo di STEM ta consisti di studiantenan local y hobennan profesional cu tin un pasion pa STEM, nan ta un ekipo exclusivamente di e islanan cu tin e mesun pasion di duna algo back na nan paisnan di origen.

Potretnan ta pertenece na Facebook page The STEM Embassy.

Caso di Khaleesi den corte proximo luna

Diaranson 22 di mei ta bin den Corte di Prome Instancia e caso contra Alberto Groeneveldt, kende a bira conoci den comunidad pa e lamentable suceso cu su cacho Khaleesi, kende a muri despues di maltrato y negligencia severo.

Segun Ministerio Publico (OM) a informa, ta acusa Groeneveldt di, den e periodo di prome di januari 2024 te 26 di maart 2024, varios biaha y sin ningun meta y surpasando tur loke ta permiti, a intencionalmente haci un bestia (un cacho di nomber Khaleesi) dolor y/of causa e cacho herida y/of a perhudica salud di e cacho, door di laga e cacho pa tempo largo mara na un cadena demasiado cortico y inadecua y/of a keda sin duna e cacho e cuido necesario, door di keda sin duna e cacho cuminda y/of awa pa e bebe y/of cuido pa su heridanan y/of remedi.

Ta acus’e di varios biaha, den e periodo di prome di januari 2024 te 26 di maart 2024, como doño di un of mas cacho, a keda sin cumpli cu su obligacion di duna e cacho(nan) aki e cuido necesario, door di duna e cacho(nan) insuficiente cuminda y/of di duna e cacho(nan) insuficiente awa y/of di keda sin duna e cacho(nan) cuido medico necesario di un veterinario y/of di keda sin duna e cacho(nan) suficiente espacio pa nan move.

Comunidad ta exigiendo husticia pa e caso aki, y ta spera cu autoridadnan por scucha e exigencia aki y duna un veredicto adecuado.

Desperdicio medico keto bay acumulando mientras no tin solucion

Dia 6 di december ultimo hues di LAR a duna veredicto den e caso entama pa activista Anouk Balentina, na unda a revoca e hindervergunning cu a otorga pa e incinerator na Parkietenbos. Esaki ta nifica cu no por haci uso di e incinerator, cu e consecuencia cu algun tipo di desperdicio, manera desperdicio medico, ta simplemente acumulando.

Minister di Naturalesa, Ursell Arends, na december a splica cu desde september ultimo e incinerator no tabata den funcion. Loke gobierno a haci ta crea depositonan, a tuma medidanan temporal y mientras tanto ta bay haci inversion den incinerator pa esaki por cuminsa opera back. E tempo aya, e mandatario a indica cu desde cu hues a dicta sentencia pa revoca e hindervergunning, gobierno a extende e medidanan cu a implementa temporalmente. El a sigui splica cu loke nan ta bay traha riba dje ta e reaplicacion pa e hindervergunning pa asina e incinerator por ta operacional back, pa por procesa desperdicio medico y carcas di bestia morto.

Minister Arends a agrega cu pa proximo dos pa tres aña mientras cu e RWZI nobo no ta cla, e incinerator mester procesa tambe e sludge. Pero unabes cu e RWZI nobo keda cla, eynan mes ta bay bin un 'biodigestor' cu ta bay procesa e sludge y crea coriente cu ta bay ta disponible pa operacion di e RWZI mes.

"Nos ta den proceso aki aworaki y nos tin deposito temporal cu ta sigur pa tur hende y cu no ta den cercania di e habitantenan. Esey ta e medidanan temporal cu nos a tuma tanto pa desperdicio

medico y carcasnan ta bezig ta wordo dera," el a subraya.

E mandatario a enfatisa cu bao di su mandato no ta bay bolbe kima den aire liber mas. "Un cos mi ta sigura ta cu nos no ta bay kima mas den aire liber, esey sigur no lo bay pasa mas."

Mientras tanto, ainda no a haya un solucion pa e desperdicio medico, cu keto bay ta keda acumula den almacenahe. "Opslag ta e unico solucion cu tin," Arends a contesta Bon Dia Aruba e siman aki, indicando cu ta haciendo esaki "den e miho forma pa percura cu no ta bira un menasa pa salud." A indica cu Serlimar, como beheer di e tereno, ta percura pa esaki.

Ciudadanonan a cuestiona pakico no por usa e crematorium pa procesa e desperdicio medico, pero minister di Naturalesa a splica cu e crematorium no tin permiso pa procesa desperdicio di e tipo aki.

Tocante ki tipo di almacenahe (opslag), Arends a confirma pa Bon Dia Aruba cu ta wardando e desperdicio medico den container. "[Desperdicio medico] ta warda den containers pa asina warda te ora cu por procesa esaki back den incinerator," el a indica. Y referiendo na su promesa di aña pasa, di no kima mas den aire liber, Arends a reitera: "Nos no ta kimando [desperdicio medico] y tampoco carcas na [Parkieten Bos]."

Rondanan di reunion cu stakeholders relaciona cu ley di iniciativa matrimonio di mesun sexo a finalisa

Presidente di e Comision di Famia y Adulto Mayor den Comision Fiho di Parlamento, Parlamentario Darlaine Guedez-Erasmus a anuncia cu e rondanan di reunion cu stakeholders pa loke ta trata e ley di iniciativa pa matrimonio di mesun sexo a finalisa siman pasa.

A haci e rondanan di consulta cu diferente instancia, grupo y organisacionnan den comunidad.
Guedez-Erasmus a laga sa cu a haya informacion hopi valioso den e diferente comisionnan cu a ser poni.

E gruponan a duna hopi informacion relaciona cu e ley di iniciativa pa matrimonio di mesun sexo. Hopi dato nobo

a bin dilanti y banda di esaki e parlamentarionan por a haci nan pregunta pa asina por tin mas claridad riba e decision y e pensamento riba e ley aki.

Siman cu ta bin, como comision lo documenta e reunionnan aki cu sosten di griffier di e comision di famia y adulto mayor. "Asina di un manera hopi nechi lo por finalisa e rondanan y entrega un 'verslag' na presidente di parlamento pa asina demostra cu e proceso a bay bon y cu a cana manera cu e mester ta", e parlamentario a indica.
Cu esaki lo duna un bon bista di e magnitud di e ley aki di iniciativa, e impacto cu e lo tin pa comunidad. P'esey lo ta importante pa entrega e documento aki.

Guedez-Erasmus como presidente di e comision a enfatisa cu esaki ta un tema dificil y cu pueblo di Aruba no ta cla pa e ley wordo trata. Sinembargo, e ley di iniciativa lo wordo trata dia 8 di mei venidero na un manera democratico.

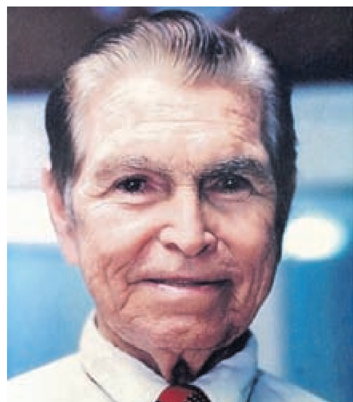
E ley aki den Aruba su cultura, norma y balornan ta keda un punto di hopi atencion, el a remarca.

104 aña pasa e leyenda Padu del Caribe a nace na Aruba

Riba un 26 di april di 1920 Juan Chabaya Lampe a nace den Nassaustraat y a bira un di e Arubanonan mas stima den e historia di nos isla, 104 aña pasa el a nace riba Aruba caminda su talento y creatividad ta permanece den su legado.

Padu lo keda semper den curason di Aruba door cu el a compone varios cantica, un di nan specialmente dedica na mamanan y tambe a copia 'Sonrisa di un baby' di e cual el a skirbi den tres idioma, di mesun manera el a crea e himno nacional 'Aruba Dushi Tera' hunto cu Rufo Wever , e cual Parlamento di Aruba a aproba oficialmente como himno di Aruba na aña 1976.

Otro cantica cu por wordo considera manera un segundo himno pa Aruba, ta e composicion cu el a dedica pa su casa Daisy Croes 'A bo so'

ken despues a fayece na aña 1994.

El a nace e dia 26 di april di 1920 y a keda un persona popular den Antias Hulandes y den Caribe como pianista, cantante, autor y pintor. Padu Lampe tabata un artista local cu a bira hopi famoso na Venezuela, Colombia, Merca y Hulanda, na decada di añanan 50 el a logra bende no menos cu 50 mil copia di su 'Longplay'.

El a crece den un ambiente cu hopi alegria musical, p'esey su interes pa musica a cuminsa, desde 12 aña tabatin agilidad riba clarinet, mandolin y cuarta. Henry Lampe su tata, tambe tabata bon conoci como un pianista y musico.

Den un publicacion di e semanario informativo 'Observador' di dia 1 di augustus di aña 1962 a resalta e meritonan artistico di Padu y tambe su personalidad sumamente agradabel, nan a destaca cu Padu tabatin tres merito como pianista cu un estilo hopi personal y yen di sorpresa, na di dos luga e compositor cu no tabata conocedo di teoria musical pero el a demostra invencion den su composicionnan y di tres luga, Padu del Caribe como propagador di musica crioyo na hopi luga rond di mundo.

Un di e momentonan mas importante cu el a wordo presencia tabata e dia cu e prome emisora di radio di Aruba a habri e dia 20 di maart di 1954 unda e tabata acompaña di guitarista Antiyano Julian Coco y Hubert "Lio" Booi.

Riba tereno di arte y pintura tambe el a demostra su destreza, durante su hubentud el a pinta un cantidad di cuadra den su propio estilo y na aña 1939 a participa den un exhibicion na New York y a gana un medaya di brons cu su cuadra 'Typical view of Aruba'.

Padu Lampe tabata un artista multifacetico, inspira pa su interes den parasicologia y fenomenonan sobrenatural, el a skirbi tres buki riba e topico aki na papiamento na aña 1986 y cu a wordo publica pa Imprenta Nacional Arubano cu yudansa financiero di Prins Bernhard Fonds Nederlandse Antillen.

Ademas di esey, na aña 1964 Padu a pasa su examen na 'Society to Advanced Ethical Hypnosis' na New Yersey ora el a haya e certificado di hypnotechnician cu segun e ley, na algun estado di Merca tabata autorisa e poseedor pa practica hipnotismo den casonan como kibra bicio di humamento, uso di alcohol y droga, asina como tambe trata casonan netamente medico.

Den transcurso di añanan el a ricibi diferente plakkaat y diploma di reconocemento tanto di Aruba como di Corsou, Venezuela y Hulanda.

Padu del Caribe a bay sosega dia 29 di november 2019 na edad di 99 aña, Padu cu su musica a hiba e cultura Arubiano rond di mundo, henter isla lo recorda pa su gran contribucion pa cu arte, cultura y herencia.

Ministerio di Naturalesa ta lansa e Conseho Nacional di Resilencia Climatico

Siman aki, Gobierno di Aruba a tuma un paso significante den su compromiso cu cuido ambiental y accion climatico lansando e Conseho Nacional di Resilencia Climatico.

E anuncio aki tabata un momento clave durante e Earth Day Forum, asina marcando un momento determinante den Aruba su trayecto pa converti su mes den un "Climate Resilient Small Island State" (CRSIS).

Un CRSIS ta referi na un nacion insular chikito cu ta resiliente na impactonan causa pa cambio climatico. E tipo di nacionnan aki ta particularmente vulnerabel na efectonan negativo di cambio climatico, manera aumento di nivel di lama, aumento den frecuencia di eventonan meteorologico extremo, y cambio den patronchi di awasero cu por menasa nan ambito fisico, economico y social. Estadonan insular chikito, manera Aruba, ta enfrenta retonan unico cu ta menasa nan existencia cu cambio climatico.

Mandato y Obhetivonan di e Conseho NCRC lo dedica su mes na:
Desaroya un cuadro di resiliencia nacional climatico respalda pa legislacion climatico;
Coordina evaluacionnan di riesgonan climatico y avansa investigacion climatico;
Mehora e capacidadnan institucional pa fortalece e adaptacion climatico;
Identifica y mobilisa financiamento climatico pa facilita proyectonan climatico substancial;
Promove alfabetisacion climatico y integra educacion climatico.

Principionan Fundamental Impulsa pa Resiliencia:
Mehora e sinergia y resiliencia di Aruba su ecologia, comunidad y sistema gubernamental;
Enfoke ariba Henter e Nacion: Enfatisa un enfoke holistico pa incorpora e resiliencia climatico den tur proceso gubernamental y manehonan nacional;
Inclusividad: Involucra tur sector den e creacion di solucionnan di servicionan climatico y procesonan di tumamento di decision;
Husto: Sigura cu accionnan di resiliencia climatico ta husto y ta considera esnan mas vulnerabel;
Anticipatorio: Implementa solucionnan proactivo pa anticipa y mitiga menasanan climatico prome cu nan sucede.

Plataforma y Participacion: NCRC lo haci uzo di e 'Climate Quintet' (CQ) involucrando stakeholders clave:
Sector publico y companianan estatal;
Sector priva y asociacionnan industrial;
Organisacionnan civico y fundacionnan no gubernamental;
Institucionnan cientifico y academico;
Agencianan regional y internacional.

E iniciativa aki ta mas cu un medida di maneho; e ta un compromiso cu e futuro di nos isla y un reaccion proactivo na retonan di cambio climatico global. NCRC lo traha duro pa sigura cu tur sector di sociedad por resisti adversidadnan climatico y prospera den un mundo cu ta cambiando.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

No traha un di 500… Pero 5 di 100 camber…?

E maneho nobo cu a keda clarifica via publicacion e siman aki, encuanto aumento di acomodacion turistico y con pa anda cu esaki, di ministro encarga cu turismo y salubridad publico, ta mustra masha bunita pero ta leu di ta esey. No ta asina facil pa lesa den henter e 'word salad' aki kico realmente ta e obhetivo. Basicamente loke e mandatario y gobierno ta desea ta di actua manera e dicho Ingles ta bisa: "You cannot have your cake, and eat it". Ta parce cu e idea ta cu no ta sacrifica nada, tur cos mester keda core y mester keda crece, basta e ta dentro di parametro di 'sostenibilidad', lo que sea cu esey por significa. Ademas e mandatario ta bin cu e lema di 'high value – low impact' cu ta parce nos un contradiccion cu no ta resolve asina facil, mucho menos cu e falta di accion contundente cu a caracteriza e maneho den ultimo 7 aña, unda ta nenga redondamente di limita e 'impact' halto cu turismo tin caba riba e recursonan valioso cu nos tin. Anto de repente esey ta bira e clave den maneho gubernamental?

No traha un di 500, pero 5 di 100 camber?
Un di e aspectonan mas yamativo di e maneho menciona ta cu ta recorda nos cu na 2018 caba gobierno a pronuncia un preferencia pa 'boutique hotels' so, pafor di Oranjestad y San Nicolas. Esey ta implica cu ainda por tin hotel nobo mas grandi na Playa y San Nicolas, fuera di e posibilidad cu e mandatario concerni por yega na formula un excepcion, segun e decreto. Ademas, e limitacion di permiso di hotel na 100 camber no ta exclui e posibilidad di 'cluster' di hotel dentro di e limite, di e mesun desaroyador, cu ta hiba nos den direccion di e mesun desaroyo indeseable di aglomeracion di construccion turistico, cu tur nan efecto negativo, di cual ta bisa cu kier combati nan.

Tambe, declara cu di awor en adelante nos ta bay pa mas valor, menos impacto, esey ta bon como lema publicitario, pero e ta un ilusion pasobra bo no por deshaci di e hotelnan grandi cu ta basa riba cantidad. Esey no ta e idea tampoco y nos ta anticipando e impacto di e ultimo ronda di proyecto di masa, e hotelnan cu mester bin den operacion ainda, cu ta bay causa den proximo añanan e entrada di miles di trahador cu nos no tin… Awor, bo kier mantene tur esey, anto riba dje kier habri mas hotel, basta nan ta bao di 100 camber? Cuatro o cinco di nan y ta mescos bo a duna permiso pa un grandi…

Claro cu nos por comprende pakico gobierno ta bay den e direccion aki. Tereno na costa pa construi mas hotel grandi di mes a bira imposible, pero e afan pa sirbi empresario cu ta desea lo imposible ta keda. Pues ta pasa pa un tamaño un poco peculiar pa un boutique hotel, y ademas ta declara e area di Oranjestad y San Nicolas como area unda construccion grandi ta posible ainda. Suponiendo cu den e cuadro aki 'San Nicolas' ta encera Sero Colorado, esaki ta anto un intento di conserva e plannan pa mas hotel riba e plateau unda actualmente e 900 cambernan di e hotel den construccion mester bin. Mas di 10 aña pasa caba a revela plannan pa banda di e actual hotel, emiti sigur cinco permiso mas pa hotel aki, pa un total di 2500 camber… Esaki ta perfectamente posible bao di e actual maneho expresa e siman aki.

Kico ta mayor peligro pa desaroyo sostenible?
Papia di desaroyo sostenible ta otro cos cu comprende y aplica loke ta necesario pa yega na esey. Ta papia di 'high value – low impact' como consigna pa yega na turismo sostenible, pero ta mantene porta habri pa mas actividad turistico, bao di otro parametro, pero keto bay posible, mientras di otro banda ta net gobernacion ta fayando grandemente den establece e control y supervision necesario pa limita e 'impacto' cu turismo tin. Ta net e componentenan cu ta den man di gobernacion ta fuera di control, mientras dado momento esey lo contribui tambe na un caida den e 'high value' cu ta buscando awor.

E problema cu e concepto aki ta cu e ta sugeri un intercambio cu no ta posible. Bo no por troca un hotel grandi cu centenares di camber pa habri cuatro o cinco 'boutique hotels' na otro lugar. Loke ta keda ta e 'masa' di e grandinan y ta añadi mas 'masa', solamente den unidad mas modera. Ademas, nos no ta mira un manera con pa detene e crecemento di e sector di 'vacation rentals' cu ya ta yegando na un tercera parti di e mercado. Gobierno por cobra su 'fair share' pero ta previsible cu e sector ta sigui crece; unda e limitacion general a keda anto?

Escasez di labor menaza mayor pa desaroyo sostenible
Ta importante defini mas exacto kico ta comprende bao di 'desaroyo sostenible'; tambe pasobra e menaza mas grandi pa sostenibilidad di e sistema economico ta e escasez di trahador local. Cu consecuencia e importacion di labor, despues di cual gobernacion y comunidad tin cu deal cu e impacto desequilibrante cu esaki lo tin riba comunidad den tur aspecto, manera infrastructura, vivienda, y educacion. Importacion di miles di trahador y nan famia ta resolve e desequilibrio den economia, pero ta causa principal hustamente di loke ta impedi yega na desaroyo sostenible a mas largo plazo. Cu e escogencia pa sigui desaroya mas turismo, 'comiendo e bolo y keda cune tambe', gobierno no ta tumando e pasonan adecuado.

Asina bon…, nos Papiamento ta…?
Tocante uso di 's' y 'z' den nos manera di papia y skirbi…

Den nos edicion di e siman aki, di nos idioma nacional Papiamento, nos atencion ta bay na un tema cu nos ta topa tur dia, hopi biaha sin cu nos ta consciente di esaki. Manera varios otro idioma, y sigur esunnan di mayor referencia pa nos, tin un tipo di intercambio entre 'z' y 's' den pronunciacion y forma di skirbi.

Cu e diferente influencianan cu nos tin acumula den nos Papiamento ta di comprende cu dado momento nos ta usa cualkier di nan, pa no mester kibra cabez cual di nan ta corecto y unda. Ban cuminza pa trata e diferencianan cu ta yega na nos via idioma Spaño.

Aki ta importante pa clarifica cu nos contacto cu idioma Spaño ta mas tanto basa riba comunicacion cu hende di Latinoamerica, cu tin un forma diferente di maneha exactamente e 's' y 'z', compara cu un Spaño mes. Contrario na Spaña no tin un diferencia na America Latino den pronunciacion di un 's' o un 'z', mientras den e Spaño original e pronunciacion di e 'z' ta hopi parecido na e 'th' Ingles. Tambe na Spaña e 'c' sigui pa e sonante 'e' o 'i' ta pronuncia como un 'z'.

E pregunta ta kico nos ta haci cu esaki den nos Papiamento. A tuma e decision tanto aña pasa, pa loke ta e vocabulario oficial di Papiamento, cu den mayoria di caso unda den e ortografia original Spaño, pero tambe di America Latino, ta skirbi un 'z', cu ta skirbi esakinan cu un 's'.

Sin embargo, den e lista mes tin palabra cu ta aparece cu dos forma di skirbi nan, manera e caso di 'enseñanza/enseñansa', tambe 'ordenanza/ordenansa' cu ta considera corecto. Hecho ta cu hopi di e ciudadanonan di edad mayor cu tin bon conocimento di idioma Spaño, ta skirbi hopi mas palabra cu un 'z' y no cu un 's'.

Ademas, como cu nan educacion ta data di hopi promer cu e introduccion di e ortografia actual, nos lo mira pa hopi tempo ainda cu e 'z' ta presente hopi mas cu e lista oficial lo indica.

Tambe ta asina cu pa motibo di e inmigracion for di America Latino, por papia di un influencia renoba di Spaño riba nos idioma. Awor, kico ta sabiduria den e asunto aki? Lo ta logico cu den enseñanza/enseñansa lo opta pa mantene estrictamente loke e vocabulario oficial ta indica. Cu tempo lo tin un mayoria cu lo ta skirbi Papiamento manera e lista oficial ta indica, pero pa hopi tempo ainda lo tin ciudadano cu ta tuma e libertad pa skirbi hopi mas palabra cu 'z', segun e palabra original na Spaño.

Tambe nos mester señala cu tin cierto palabra cu na Spaño ta skirbi cu 's' y cu den e lista oficial ta dividi den dos grupo, segun e pronunciacion manera un 's' o un 'z'.

Ehemplo di esaki ta e palabra 'uso' di origen Portugues/Spaño, cu desde antaño ta skirbi cu un 's': uso. Pa algun motibo a tuma e decision cu, como cu parti di e palabranan relaciona aki ta pronuncia manera un 'z', a haci un separacion entre 'usuario', 'usual' y 'usualmente', skirbi cu 's' (pasobra ta pronuncia aki un 's'), y e demas palabranan di mesun troncon (uza, uzabel, uzado, uzamento, uzando, uzo) tur cu 'z'.

Pakico? Nos ta supone cu dado momento a drenta e criterio di ortografia basa riba e aspecto fonologico, cu segun nos opinion nunca tabata parti di Aruba su Papiamento. Nos no ta mira tampoco un argumento didactico den esaki; nos ta pensa cu pa mayor claridad, den enseñanza tambe, ta recomendable pa mantene tur palabra deriva di 'uso' skirbi cu 's'.

Nos por observa ademas den otro idioma di cual nos ta adapta o adopta hopi, manera Ingles, cu hopi palabra skirbi cu 's' ta ser pronuncia manera un 'z' pero nan no ta mira necesidad di cambia e ortografia pa esey. Ehemplo: e palabra 'visible' na Ingles ta ser pronuncia cu un 'z' envez di e 's' cu ta skirbi. E no ta un problema unavez bo sa cu ta asina ta skirbie. Nos ta tuma e libertad anto pa haci uso mas amplio di e herencia Iberico cu nos tin den nos idioma y ta skirbi mas palabra cu un 'z'. Claro cu esey, manera semper ta un opinion; tin otro.

ONDERCURATELESTELLING

PRO-DEO

Krachtens beschikking van 27 februari 2024, behorend bij EJ nummer AUA202304428 van het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, is MICHÉL ESPINOSA, geboren op 24 februari 1994 te Curacao en wonende op Aruba, onder curatele gesteld en benoemt over de onder curatele gestelde tot curatrice zijn moeder Ramona AMADOR geboren 31 augustus 1965 in de Dominicaanse Republiek en wonende in Aruba;

De deurwaarder B.R. Roos

WESTSTRAAT 30 | PHONE: 297 588 0181 | WWW.ROOSDEURWAARDER.COM

Ocupacion di cama poco poco bek na normalidad

Cifra mensual di Hospital pa luna di maart 2024

Horacio Oduber Hospital ta comparti cu comunidad di Aruba e cifranan pa loke ta luna di maart 2024. E cifranan aki banda di brinda transparencia y informacion ta duna comunidad di Aruba un indicacion di cuanto pashent Hospital ta atende mensualmente, cuanto operacion ta tuma luga, pero tambe cuanto donacion di sanger a tuma luga na Bloedbank y mas.

Na maart a hospitalisa 780 pashent cual ta menos compara si compara esaki cu februari (811 pashent) y tambe januari (882 pashent). Na luna di maart e admision di pashent tabatin un duracion di un promedio di 4,1 dia. E ocupacion di cama durante luna di maart tabata 84,9%, pues mas abou cu luna di februari cu tabata na 96,6%. A tuma luga den Hospital su compleho di operacion 514 operacion cual ta menos cu na luna di februari (551 operacion).

Departamento di Emergencia a atende na luna di maart 2950 pashent cu ta mas pashent compara cu na luna di februari (2806 pashent). Ta importante pa menciona tambe cu 45% di e total na maart no tabata rekeri cuido di emergencia.
A nace un total di 71 baby durante luna di maart di cual 33 ta mucha homber y 38 ta mucha muhe. Y na februari Bloedbank Aruba a ricibi un total di 154 donacion di sanger.

Specialistanan den servicio di Hospital a haci un total di 6791 consulta cu pashent cu ta 436 consulta mas cu na luna di februari. Departamento di radiologia a haci un total di 4499 test manera CT scan, MRI, echo y mas. Un total di 11513 persona a bishita LABHOH pa haci nan test diagnostico. Y na luna di maart un total di 800 pashent a sali for di Hospital y regresa nan cas.

Nos vision na HOH ta pa tin cuido accesibel pa un y tur sin mester afecta e calidad y esey nos ta traha diariamente riba dje. Sin nos coleganan cu semper t'ey esaki no lo ta posibel, p'esey palabra di gratitud pa un y tur cu ta traha y ta forma parti di HOH.

Hulanda:

Casonan di gonorrea a subi cu 78% entre hobennan femenino

(NLTimes)—Trahadornan di cuido medico na Hulanda a descubri un aumenta alarmante den e cantidad di hende muhe diagnostica cu infeccion di gonorrea aña pasa. Mientras estadisticonan for di tur grupo di poblacion a mustra 31 porciento mas di infeccion, tabatin un aumento di 78 porciento entre hende muhe, particularmente esnan bao di 25 aña di edad.

"Aunke gonorrea ainda ta mas comun den hende homber cu ta tene relacion sexual cu otro hende homber, e aumenta den hende muhe hoben y hende homber heterosexual ta particularmente sorprendente. Esaki ta relaciona mayormente na hende cu un nivel di educacion halto, sin un herencia di migracion," segun e instituto di salud RIVM a reporta diahuebs. Den estudionan di poblacion, "herencia di migracion" ta referi na hende cu al menos un mayor naci den otro pais.

Centronan di salud sexual a diagnostica mas cu 13,853 infeccion di gonorrea den 2023. Casonan envolviendo hende muhe a aumenta for di 1,458 den 2022 pa 2,598 aña pasa. Infeccionnan descubri den hende homber heterosexual a aumenta pa 51 porciento for di 666 pa 1,007.

Tambe tabatin un aumento den mas cu 20 porciento descubri entre hende homber cu ta tene relacion sexual cu otro hende homber. Un total di 10,041 infeccion di gonorrea a ser diagnostica den e grupo ey aña pasa. Aproximadamente dos tercer di caso tabata entre hendenan homber participando den un programa pa provee mas test pa infeccionnan sexual tradicional, y e tercer restante a ser descubri entre individualnan cu riesgo halto participando den un programa separa di cuido preventivo.

Aña pasa tabata e segundo aña tras di otro cu e cantidad di diagnosis di gonorrea entre adultonan hoben a aumenta. RIVM ya a bati alarma riba esaki na juni. Den 2022, tabatin 22 porciento mas diagnosis.
RIVM a urgi hende cu sintoma of hende cu a tene contacto sexual cu un persona cu sintomanan pa haya test. E conseho ta aplica pa tur infeccion sexualmente transmiti, como tambe e conseho pa bisti un condon durante sexo. Tambe ta importante pa notifica bo partner sexual si bo ta test positivo pa un STI.

E instituto di salud publico tambe a reporta cu e cantidad total di diagnosis di infeccionnan sexualmente transmiti a aumenta pa cinco porciento aña pasa. E cantidad di diagnosis di syfilis a aumenta pa ocho porciento.

BONDIA ARUBA

Contaminacion di huma for di kimamento ilegal di desperdicio ta persisti na Corsou

(CuraçaoChronicle) – Residentenan di cierto bario den nort di Corsou, desafortunadamente ta bay continua experimentando contaminacion di humo den proximo dianan, segun website di gobierno.

E huma ta origina di un candela bao tera na Dam Pretu, unda a dump desperdicio ilegal pa años y despues a tapa esaki cu tera.

Departamento di Brandweer y otro organisacion gubernamental manera Obra Publico, ministerio di Salud y Medio Ambiente, y Servicio Meterologico ta monitoriando e situacion. A coba un canal pa preveni cu e candela ta plama na palmanan cercano.

Maske e contaminacion di huma a reduci un poco, e ta keda significante. Segun Servicio Meteorologico, e atmosfera no ta permiti pa e huma eleva halto. Esaki ta nifica cu e huma ta keda abao, cu por conduci na incomodidad paden di cas.

Ora biento aumenta y atmosfera permiti, e huma por mix cu aire, reduciendo e contaminacion. Ya cu ta un area unda a dump desperdicio ilegal, substancianan toxico por ta presente den e huma. Departamento di Brandweer, hunto cu Obra Publico (OW), ta discutiendo posible solucionnan pa reduci e huma mas rapida- y efectivamente. Basha awa riba e candela "estilo forno" no ta un solucion. Awa no ta reduci huma y ta presenta un peliger pa bombero, pasobra nan no por mira kico tin bao tera. E suelo por collapse.

GMN ta conseha residentenan den e barionan afecta, manera Kent u zelf, Montaña, Santa Rosa y otro areanan experimentando contaminacion di huma, pa tuma precaucion. Ta conseha pa tene bentana cera lo mas posible, y ta conseha hende cu problema di pulmon pa realoca temporalmente te cu e situacion mehora.

Partnernan ta keda di acuerdo riba plan di accion pa atende problema di arma na Corsou

(CuracaoChronicle) - Bao ACOC, un reunion recien di partnernan den e cadena di husticia a tene in dialogo riba e tema di 'atende problemanan di arma di candela na Corsou.'

Durante e reunion aki, un plan di accion a keda presenta pa mas efectivamente atende e problemanan di Corsou.

E plan di accion ta basa riba varios sesion cu a tene tocante varios caso organisa pa ACOC, unda partnernan relevante a bini hunto pa atende problemanan specifico na un manera integra via colaboracion. E partnernan cu a presenta, incluyendo KPC, Royal Netherlands Marechaussee, Warda Costa, Ministerio Publico, Interpol y Ministerio di Husticia, tabatin e oportunidad pa provee feedback riba e plan di accion cu a propone. Ademas lo atende e posesion di arma di candela ilegal y trafico, atencion tambe a ser duna na regula di miho manera e circuito di arma di candela ilegal.

Polis a hunga un rol crucial den e proceso aki y tuma e posicion lider den implementa accion di plan. Pa medio di colabora cu tur e partidonan relevante, nan tin e meta di logra resultadonan concreto y mehora e seguridad na nos sociedad.

ACOC a provee un plataforma pa partnernan publico y priva pa bini hunto y desaroya un strategia integra pa atende problemanan criminal specifico cu cada organisacion utilisando su propio tareanan y autoridad legal. ACOC ta cay bao e Ministerio di Husticia.

El Salvador: Polis a aresta comisionado di proyecto di Nayib Bukele pa supuesto acto di corupcion

(breakinglatest.news) – Polis Nacional di El Salvador a aresta comisionado presidencial, Christian Flores ayera nochi pa supuestamente a comete e crimen di soborno inapropia como e perpetrador directo, segun oficina di Fiscal General.

Fiscalia general di e Republica a publica riba su cuenta di X cu "a duna orden pa captura di comisionado presidencial Christian Herson Flores Sandoval, pa e delito di Cohecho Impropio den calidad di Autor Directo."

Flores, kende a fungi como comisionado di proyecto pa presidente Nayib Bukele, ta acusa di exigi placa di compania y individuo a cambio di beneficio y participacion preferencial den proyectonan di gobierno.
"Ta mustra den investigacion cu Flores, usando su cargo como comisionado presidencial, tabata exigi placa di hende y empresanan a cambio di beneficio y participacion preferencial den proyectonan strategico di Gobierno," Fiscalia a agrega riba e publicacion. "Esaki ta apenas e inicio di un investigacion amplio pa deduci responsabilidad y di otro delitonan di corupcion."

Fiscalia a bisa tambe cu ta bay presenta e detenido na corte pa enfrenta cargo y responde na ley.

Bukele, kende a expresa publicamente su compromiso pa bringa corupcion, a reacciona na e aresto di Flores Sandoval bisando "e no ta e prome y e no ta bay ta e ultimo. Si Dios permiti, nos guera contra corupcion ta bay ta mesun exitoso cu nos guera contra e gangnan." Hunto cu su mensahe, el a comparti un video cu a bira viral na november di aña pasa, den cual el a reuni su gabinete pa informa nan cu el a solicita Fiscal General di El Salvador pa investiga tur integrante di su ekipo di trabao, pa asina garantisa cu no ta cometiendo actonan di corupcion.

Bukele anteriormente a anuncia un "guera frontal" contra corupcion na juni 2023, primintiendo di construi un prison specialmente pa individuonan corupto.

Miembronan di partido di Bukele, Nuevas Ideas, a expresa sosten pa e presidente riba rednan social. Cecilia Rivera, diputado den Parlamento Centro Americano, a comenta riba su cuenta di X cu "ta bay combati corupcion sin importa di unda e ta bin. Sin excepcion."
Igualmente Jorge Castro, diputado di Santa Ana, a expresa cu "ningun hende ta bay violenta nos ordenamento huridico." Diputado Jose Raul Chamagua a agrega cu "corupcion a daña El Salvador demasiado como pa sigui riba e caminda malbado aki."

Mientras cu e accion di administracion di Bukele contra corupcion a ricibi sosten y a aumenta su popularidad, tambe a enfrenta critica. Observatorio Universidad pa Derechonan Humano (OUDH) a haci un yamado pa elimina e regimen di emergencia bao cual presidente Bukele a ehecuta si iniciativanan anti-corupcion y anti-gang. OUDH a expresa preocupacion tocante e cantidad grandi di individuo deteni sin proceso debido bao di e regimen di emergencia, como tambe discrepancia den e cifranan oficial di homicidio. E rapport di e Observatorio ta cuestiona e cantidad oficial di 154 homicidio na 154, sugeriendo cu e cifra actual por ta mas halto.

OUDH a haci un yamado pa un programa comprensivo di reparacion pa individuonan cu a keda priva di nan libertad eroneamente pa motibo di eror di polis, proceso y sistema hudicial. Nan tambe ta resalta e necesidad pa reforma pa atende e sobrepoblacion den prisonnan na El Salvador, cu actualmente ta conta cu e tasa di encarcelamento mas grandi na mundo.

Mientras e investigacion riba e supuesto corupcion di Christian Flores ta continua, presidente Nayib Bukele ta keda comprometi na su esfuersonan anti-corupcion, primintiendo pa caba cu practicanan corupto den su administracion y mas leu.

Fiscalia di Guatemala a haci entrada hudicial na oficina di NGO Save the Children

(El Pais) – Fiscalia contra impunidad (Feci) di Ministerio Publico (MP) di Guatemala diahuebs ultimo a haci un entrada hudicial na organisacion Save the Children na Ciudad de Guatemala, como parti di un investigacion cu ta realisando pa supuesto abuso contra mucha, segun hefe di e organismo, Rafael Curruchiche a informa.

E operativo a bira conoci a traves di rednan social oficial di Ministerio Publico. "Fiscalia special contra impunidad ta desaroyando un proceso di entrada hudicial, inspeccion, registro y confiscacion di evidencia den siguimento di un investigacion di caracter transnacional di un transcendencia grandi, ya cu ta abarca accionnan cu por ta relaciona cu violacion y abuso contra muchanan Guatemalteco," Curruchiche a bisa den un video publica riba rednan social di MP.

Den oranan di atardi por a mira funcionarionan uniforma di Fiscalia saliendo cu cahanan yen di documentonan confisca.
"E diligencia aki ta desaroya despues di un denuncia presenta na MP, asina tambe a solicita apoyo na fiscalia di Texas na Merca pa duna siguimento na e denuncia," el a agrega. Riba potretnan publica pa autoridadnan, por mira polisnan y fiscalnan den area di e comedor di e organisacion.

Save the Children ta un organisacion no gubernamental funda na 1919 na Reino Uni cu tin presencia na mas di 130 pais cu ta ehecuta programanan di salud infantil, nutricion, explotacion, laboral infantil, calidad di enseñansa of violencia, entre otro.

"Nos a keda den shock y desconcerta cu e registro sin precedente aki na nos oficina di parti di Ministerio Publico di Guatemala. Ni un hende a informa nos di ningun acusacion specifico, y no tin evidencianan cu ta respalda ningun acusacion di un comportacion indebido." Save the Children a contesta den un comunicado.
E organisacion aki a traha na Guatemala durante casi 50 aña yudando e muchanan y hobennan y nan "a protege nan di cualkier abuso di nan derechonan." "Nos no ta facilita –y nunca nos lo hacie- e traslado di muchanan of hobennan pafo di Guatemala," e documento ta señala.

Merca ta considera Rafael Curruchiche como "un actor corupto y antidemocratico" cu a haya sancion di mas di 20 pais den cual tin prohibicion pa drenta como Canada, Suiza y miembronan di Union Europeo.

Consuelo Porras hefe di MP, otro fiscalnan y algun huesnan tambe a haya castigo di varios nacion pa nan purba daña democracia na e pais centro Americano durante e intentonan califica como "golpi di Estado" pa evita cu e presidente actual Bernardo Arevalo lo a tuma posesion na januari di e aña aki.

E operacion aki ta sucede 12 dia despues cu riba medionan social a core rond un informacion cu segun Fiscalia di Guatemala a pidi na esun di Texas datonan pa investiga un supuesto trafico di muchanan Guatemalteco na frontera sur di Merca y cu ta involucra e NGO manera Save the Children.

Mas di 31,000 preso na Mexico ta bay vota pa prome biaha pa eligi presidente

(CNN) – Pa prome biaha na Mexico, mas di 31,000 persona den prison preventivo – kiermen cu no a ricibi un condena den nan contra – lo participa den actual proceso electoral pa eligi presidente.

E decision ta obedece un sentencia di Tribunal Electoral di Poder Hudicial di Federacion (TEPJF) di 2019 den cual a determina cu personanan den prison preventivo tin derecho di vota den virtud di e principio di presuncion di inocencia.
"Cu e propuesta aki ta contribui na promocion, respet, proteccion y garantia di derecho di vota di e personanan den prison preventivo y den consecuencia ta fortalece e ehercicio na nan derechonan humano," e consehero Martin Faz, presidente di Comision di Capacitacion y Organisacion Electoral, a bisa.

Pa eleccion di 2024, INE ta contempla cu 31,121 persona den prison federal y estatal di e pais lo vota di manera anticipa for di dia 6 te cu 20 di mei cu diferente protocol di siguridad, segun Rosa Icela Rodriguez, titular di Secretaria di Seguridad y Proteccion Ciudadano a anuncia.

Autoridad electoral a haci pruebanan piloto pa garantisa e realisacion di e ehercicio aki na 282 centro penitenciario di e pais. Rodriguez a detaya cu e total di e detenidonan den prison preventivo (88,345) a haya notificacion y invitacion pa participa den e proceso electoral y 13% a cumpli cu e rekisito di registra den un lista nominal di prison preventivo.

Algun estadonan di e pais tin legislado di derecho di vota den prison preventivo. Den e caso di Ciudad di Mexico e detenidonan tambe lo vota pa hefatura di gobierno, diputadonan y alcaldia, na Chiapas, pa gobernador, municipio y alcaldia y na Hidalgo pa gobiernonan municipal.

Segun INE, ta bay instala mesanan receptor di voto na e centronan penitenciario y ta bay entrega envelop cu e carchi di eleccion federal y local. E verificacion di e votacion ta bay tuma luga na e mesanan aproba pa consehonan distrital. E incorporacion di resultadonan na sistemanan electoral ta bay ta den man di instituto y organismonan publico local conforma na e tipo di eleccion.
Articulo 38 di Constitucion di Mexico ta establece cu derechonan of facultadnan di e ciudadano ta keda suspendi, entre otro casonan, "pa ta suheto na un proceso criminal pa delito cu por parce penal corporal for di emision di prison formal."
Cu e decision aki, Mexico ta uni na un lista di paisnan cu ta garantisa derecho di vota di personanan priva di libertad manera Argentina, Brasil, Canada, Chile, Colombia, Costa Rica, Merca, Ecuador, Alemania, Italia, entre otro.

Observatorio di Eleccion y Derechonan Politico den Prison ta señala cu un componente fundamental pa proceso di reinsercion social di personanan priva di libertad ta e participacion civico.

BONDIA

Dia di Rey: Willem-Alexander

Dia 27 di april ta celebra cumpleaños di su Mahestad, Rey Willem-Alexander di Reino Hulandes. Willem-Alexander a nace na 1967 como prome yiu di Prinses Beatrix y prins Claus na Academisch Ziekenhuis, na Utrecht.

Dia 30 di april 2013, el a keda corona como rey despues di abdicacion di su mama Beatrix.

Reino Hulandes ta un monarkia constitucional, y rol y posicion di e monarkia ta goberna pa Constitucion Hulandes. Alrededor di un tercera parti di e Constitucion ta splica e sucesion, mecanismo di accesion y abdicacion di e trono, e rol y deber di e monarca, e formalidad di comunicacion entre Staten, y e rol di e monarca den crea ley. Hulanda ta un monarkia independiente desde dia 16 di maart 1815.

Por haya e origen di monarkia Hulandes na e nombramento di Willem I, prins van Oranje como stadtholder di Holland, Zeeland y Utrecht na 1559, door di Felipe II di Spaña. Sinembargo, a retir'e di su cargo y asina el a bira lider di e Revolucion Hulandes. Consecuentemente, Staten a nombr'e como stadtholder di e provincianan rebelde na 1572. Durante e revolucion, mayoria di provincia Hulandes a declara nan independencia cu e Acto di 'Afzwering', firma dia 26 di juli 1581 na Den Haag. Tur stadtholder despues di Willem I a bin di su descendientenan of descendientenan di su ruman, kende tabata descendiente tambe di su nieta Albertina Agnes di Nassau-Oranje.

Na 1810, Napoleon a invadi Hulanda y a anexa nan na Francia, pero na 1813 forsanan aliado a core cu e Francesnan. E Hulandesnan a yama back Willem Frederick, yiu homber di e ultimo stadtholder, pa dirigi e gobierno nobo. El a keda proclama "prins soberano", y na 1815 a eleva Hulanda na estado di Reino y a procalma su mes Rey Willem I.

Willem I a goberna di 1815 te 1840, sigui pa Willem II (1840-1849) y Willem III (1849-1890).
Na 1890, Wilhelmina a ascende como reina, te 1948, sigui pa reina Juliana (1948-1980), Reina Beatrix (1980-2013) y finalmente, Willem-Alexander.

Como hefe di estado, ta tarea di e rey pa unifica, representa y curasha pueblo.

E ministernan, y no e monarca, ta responsabel pa e actonan di gobierno, y e ministernan ta responsabel na Parlamento pa loke ta haci y bisa. E ministernan, kende hunto ta forma e gabinete, ta responsabel pa toma di decision.

E rey tin reunionnan semanal cu e prome minister, ta papia regularmente cu minister y secretarionan di estado, ta firma tur ley y decreto real (KB) y ta ratifica – como parti di gobierno – tratadonan internacional. Na e Apertura Estatal di Parlamento riba e di tres diamars di september, e ta duna su discurso for di Trono, den cual gobierno ta anuncia su plannan pa e siguiente aña parlamentario.

Constitucion ta rekeri pa e monarca nombra, retira y huramenta tur minister y secretarionan di estado. Den bista di e rol constitucional aki, y riba peticion di Parlamento, por mantene e rey informa di tur desaroyo den e proceso di formacion.

E monarca ta oficialmente presidente di Raad van State, un rol historico cual ta puramente simbolico den su naturalesa. Raad van State ta duna gobierno y Parlamento conseho independiente riba legislacion y maneho, y tambe ta e corte administrativo di mas halto di e pais. Ademas di e reunionnan plenario cu presencia di rey, Raad van State tambe ta consisti di un Division di Hurisdiccion Administrativo y un Division Consehero, cual su reunionnan no ta conta cu participacion di e rey. Di acuerdo cu esaki, e rey no ta involucra den practica den e dos area principal di actividad di e Conseho. E vice-presidente ta a cargo di e maneho diario di Raad van State y ta presidi riba su reunionnan.

Cargonan ocupa pa rey Willem-Alexander desde dia 30 di april 2013
Presidente di Raad van State;
Miembro di hunta di Stichting Archief van het Huis Oranje-Nassau;
Miembro di hunta di Trust di Propiedadnan di Corona;
Miembro di hunta di Trust di Regalonan Real.

Cargonan honorario ocupa pa Willem-Alexander desde dia 30 di april 2013
Patron di Oranje Fonds (hunto cu reina Maxima;
Patron di Sociedad Real Hulandes di Ciencia y Humanidadnan;
Patron di Stichting Praemium Erasmianum;
Patron di Academia Real Hulandes di Arte y Ciencia (KNAW);
Patron di Asociacion Real di Cabayero di Orden Militar di William;
Patron di Sociedad di Literatura Hulandes;
Patron di Sociedad Biblico di Hulanda;
Patron di Sociedad Hulandes pa Comercio y Industria ('de Maatschappij');
Patron di Asociacion di Noblesa Hulandes;
Patron di Fundacion di Graf di Guera;
Patron di Asociacion di Boogschieten Historico di Limburg;
Patron di Asociacion Historico Oranje-Nassau (museo);
Miembro Honorario di Comite Olimpico Internacional (IOC).

Condecoracionnan Real 2024

Diabierna 26 di april 2024 pa 7'or di mainta (ora local) a publica e edicion special di Staatscourant incluyendo un lista di e personanan na kende a otorga un Condecoracion Real e aña aki.

Tradicionalmente e momento festivo aki, tambe conoci como Ocasion General, ta relaciona cu e cumpleaño di Su Mahestad, Rey Willem-Alexander, cu ta e Gran maestro di e condecoracionnan. Por otorga un condecoracion na personanan cu a duna un contribucion special na e sociedad.

E aña aki lo condecora 18 Arubiano. E 'Lintjesregen' na Aruba lo tuma luga awe.
Lo condecora e siguiente persona como 'Officier in de Orde van Oranje-Nassau':
• señora Nicole Lucia Maria Hoevertsz.
Lo condecora e siguiente personanan como 'Ridder in de Orde van Oranje-Nassau':
• señor Hendrikus Antonio Eldemiro van Gaalen;
• señor Ricardo Omar Gogorza;
• señor Gerard Leendert van Vliet;
• señora Annemarie Johanna van Vliet-Melchers.

Lo condecora e siguiente personanan como 'Lid in de Orde van Oranje-Nassau':
• señor Ronald Paul van den Berg;
• señor Hugh Drummond Connor;
• señora Désirée Geneviève Croes;
• señora Jeanette Violette Ivony Croes-Fingal;
• señora Swinda Martha Claire Dumfries;
• señora Martha Esmeralda Gomez-Winterdaal;
• señora Mirtha Maria Cabrini de Haseth-Bislik;
• señor Edgard Cristobal Kelkboom;
• señora Wilma Valeria Kuiperi-Jansen;
• señora Gertruida Margarita Lampe-Jansen;
• señora Helena Carmen Maduro;
• señor Robert Anthony Reeberg;
• señor Dionisio Fecito Richardson.

Un serie di opinion

Skirbi pa Robert Arends

Por cumpra luga riba lista?

Cu eleccion den bista, politico activo y candidatonan nobo ta orientando y buscando e miho posicion posibel pa keda eligi den Parlamento.

Awor—a base di nos ley di eleccion—ta existi e posibilidad pa "cumpra" un posicion riba cualkier lista sin mara bo mes na un "partido"/"lista"? Of ta existi e posibilidad pa un of mas persona "comerciante" haci negoshi y bin cu lista(nan) riba cual nan por bende e posicion/e number riba lista segun su balor (=chens di keda eligi)? Mas halto riba lista lo costa mas placa!
Simplemente bisa, Aruba ta habri pa acepta comercialisacion di e posicion di Parlamentario?

Ser Parlamentario ta un trabou bon paga cu bon pensioen y cu hopi "extras" cu ta haci e posicion di Parlamentario algo atractivo y di hopi balor.

Ta cuestion di core campaña personal riba propio gasto y ofrece bo servicio como Parlamentario na esnan (persona of partido) cu kier paga bo, pa bo "pro" of bo "contra" den Parlamento.

Algo hopi interesante pa studia, considera y logra ora bo kier tin poder den politica di Aruba sin kier depende di un persona of partido. E ta algo "innovativo" of ta algo cu ya a/ta wordo aplica na Aruba caba?

Beneficionan di un minister y di un parlamentario di Aruba

Cu preparacionnan tumando luga pa eleccion di Parlamento, sigui pa nombramento di Ministernan, pueblo merece informacion concreto y exacto di e beneficionan di un Parlamentario y un Minister. Poni banda di otro pa pueblo por compara y husga.

E peticion publico aki, pa pone—den prensa local—e beneficionan di un Minister y di un Parlamentario di

Aruba, ta bay pa "Presidente di Parlamento", "Minister Presidente" . "Partidonan Politico den Parlamento y den Gobierno" y tur otro politico cu a pasa experiencia den e funcionnan ey.

Atencion special ta bay pa e "salario", e "pensioen" y tur otro beneficio financiero cu ta bay riba cuenta di e "pagadonan di belasting".
Votadonan kier sa di e beneficionan concreto pa evalua cua candidato merece ser eligi of nombra como Parlamentario of Minister.

Cualkier periodista of otro conocedor di e materia tambe por yuda y publica—den prensa local—e informacionnan importante aki pa pueblo por forma su opinion prome cu e bay vota.

Mester por vota na cas tambe!

Si pa Parlamento Hulandes y pa Parlamento Europeo, nos na Aruba por vota sin bay un stembureau, di con ora di vota pa parlamento di Aruba, si ta exigi di un votado—pa e por vota—cu e mester bay un stembureau?

Bay un stembureau pa cierto votador ta un molester grandi, kisas hasta imposibel pa motibo di edad of salud. Anto obliga un votador—cu no por—pa bay un stembureau pa vota, ta igual na kita e votador ey su derecho di vota.

Ta hustifica pa Aruba mantene e obligacion di mester bay un stembureau pa vota of Aruba mester cuminsa reconoce cu e derecho di vota di cada ciudadano ta un derecho fundamental cu no por wordo limita of kita djis pasobra un votador no por bay un stembureau pa vota?

Ta un deber di un pais—manera Aruba—pa ta habri pa mas forma di vota di moda cu tur hende por eherce su derecho di vota sin problema.

Teniendo cuenta cu Aruba ta un pais chikito—compara cu Hulanda, Aruba, sin hopi gasto extra, por bin cu "stembureau" nan mobil (=den vehiculo) cu por pasa na cas di e votador cu—pa un of otro motibo—no por sali di cas y bay "stembureau" pa vota.

Ta un solucion efectivo cu ta cuadra cu e sistema actual di Aruba pa vota na un "stembureau".

Tur persona (tambe yiu, nieto, famia of conoci) cu ta di acuerdo cu e idea aki por expresa apoyo ora di comunica pa medio di telefon, pa medio di mensahe y den combersacion cu politiconan (Parlamentario/Minister/otro).

Aunke tin keho di maltrato caba entrega homber ta sigui bati e muhe te mand'e hospital

Diahuebs madruga a drenta informe di un caso di maltrato na Sero Pela, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a un dama a bay indica polis unda e maltrato a tuma lugar, e agresor mes a bandona e sitio caba. E victima a conta polis cu esaki no ta e prome biaha cu e ta ser agredi pa e homber y hasta e tin keho entrega na recherche pero asina mes e ta sigui agredi e dama. Polis a nota cu e agresion ta severo y mester intervencion medico, p'esey a pidi presencia di ambulance. Na yegada di e ambulance nan a atende e dama y a transporte pa hospital.

Chauffeur no a duna preferencia na un motociclista y esaki a bin dal riba dje

Diahueba atardi a drenta informe di un accidente cu hende herida na Washington, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu e auto Toyota Vitz a bini di pabao y a subi e caminda T stret na final subi e tera pa yega na e cas otro banda pero no a duna preferencia na e motociclista y esaki a bin dal riba e Vitz y a dal abao. Na yegada di e ambulance nan a atende e victima herida na su enkel y a transporte pa hospital.

Cuerpo di bombero ta conoce un ekipo nobo di maneho temporalmente

Diaranson mainta, Minister di Husticia y Asuntonan Social Sr. Rocco Tjon a reuni cu sindicato di Bombero pa asina introduci e team di maneho nobo, cu pa e proximo seis lunanan ta bay ehecuta e diferente proyectonan cu tin, mirando e acontecimentonan di e ultimo simannan tras di lomba.

E management team nobo di Cuerpo di Bombero ta bay consisti di Sr. Richinel Scoop como voorzitter, Sr. Scoop tin amplio experiencia riba aspectonan di maneho y liderazgo. Sr. Scoop a obtene su "Bachelor in Maritime Operations, Minor in Offshore with Dynamic Positioning" na aña 2015 y tin experiencia como segundo ingeniero na Kustwacht, Duty Office JRCC Curaçao, Comandante di Kustwacht y Human Resource Advisor.

Sr. Scoop lo wordo asisti door di sr. Tomas Correa, kende tin su Doctorale diploma in Arubaanse recht, y a traha pa hopi aña pa Land Aruba (Directie Telecommunicatie Zaken) como un "Juridisch-Technisch Beleidsmedewerker". Sinembargo prome cu esaki, sr. Correa a termina Brandweer Academie na Arnhem na aña 1994 y a traha na nos Cuerpo di Bombero pa algun aña riba beleidsniveau como lider di proyecto pa diferente trayectonan manera alarm central. Por ultimo, pa completa e ekipo di maneho, tambe lo conta cu Sr. Harold de Cuba

cu ya caba ta forma parti di e ekipo di maneho di Brandweer pa algun aña.

Na mes momento a tuma e decision pa reenforsa e parti di bedrijfsvoering na brandweer pa asina esaki por haya su debido atencion, cual ta hopi importante pa e operacionnan. Esaki ta un decision temporario, mirando cu Ministerio di Husticia y Asuntonan Social conhuntamente cu DRH ta den combersacion cu Hulanda pa wordo asisti a corto plaso pero cu un periodo mas largo door di dos ex-brandweer commandant, pa asina traha un "doorlichtingsrapport" pa nos pero tambe guia e organisacion aki pa e proximo dos pa tres añanan.

Un paso sumamente importante, mirando e inversionnan cu a wordo haci e ultimo añanan aki den Brandweer, pa loke ta e parti di infrastructura y material, pero tambe e parti di trucknan. Pues, e ta importante pa nos tin un ekipo di maneho cu ta wordo reenforsa cu e parti di bedrijfsvoering y administrativo pa por inicia un trayecto nobo pa e cuerpo di bombero, en espera di un solucion duradero pa e leiding di Brandweer.

CEOnan di tecnologia Altman, Nadella, Pichai y otronan ta uni directiva di seguridad di AI lidera pa DHS Mayorkas

(AP) - E CEOnan di companianan lider di tecnologia Mericano lo uni na un directiva di seguridad di AI nobo pa conseha e gobierno federal tocante con pa proteha e nacion su servicionan critico for di "estorbo relaciona cu AI."

Homeland Security Secretary Alejandro Mayorkas a anuncia e directiva nobo diabierna cual ta inclui lidernan corporativo clave den desaroyo di AI manera OpenAI CEO Sam Altman, Microsoft su CEO Satya Nadella, Google su CEO Sundar Pichai y CEO di Nvidia Jensen Huang.

AI tin potencial pa mehora e servicionan di gobierno sinembargo "nos ta reconoce e impacto debilitante tremendo cu e uso eroneo por tin," Mayorkas a conta reporteronan diabierna.

Tambe den e directiva di 22 miembro tin e CEO di Adobe, creador di chip Advanced Micro Devices, Delta Air Lines, IBM, Northrop Grumman, Occidental Petroleum y Amazon su AWS. No inclui tabatin companianan di rednan social manera Meta Platforms y X.

Ehecutivonan corporativo ta domina pero tambe e ta inclui personana cu ta boga pa derechonan civil manera cientifico di AI Fei-Fei Li, ken ta lider di Stanford University su AI Institute ademas di Marlyland Gov. Wes Moore y Seattle Mayor Bruce Harrell, dos oficial publico cu "ya caba ta den delantero" ora ta trata di pensa riba haci uso di

AI su capacidadnan y mitiga riesgonan, Mayorkas a bisa. El a comenta cu e directiva lo yuda e Departamento di Homeland Security pa keda dilanti e menasanan cu ta keda desaroya.

Director Atletico a usa AI pa incrimina cabesante cu remarcanan racista den audio falso

(AP) - Un director atletico di scol na Maryland a ser acusa di usa inteligencia artificial pa impersona e hoofd den grabacion di audio cu ta inclui comentarionan racista y antisemitico segun autoridadnan a bisa diahuebs.

Autoridadnan a bisa cu aparentemente e caso ta entre e promenan di su tipo y e pais a haci yamado pa leynan nobo pa asina tin proteccion contra e tecnologia. Expertonan tambe a adverti cu inteligencia artificial ta birando cada biaha mas poderoso, mientras e habilidad pa detecta esaki por keda atras sin mas recurso.

Dazhon Darien a falsifica e bos di e cabesante di Pikesville High School den respuesta na combersacionnan cu ambos tabatin tocante Darien su mal trabao y si e contract mester keda renoba, Baltimore County police a bisa.

Preocupacionnan a inclui acusacionnan cu Darien a paga e persona cu e ta biba cune 1,900 dollar den fondo di scol bao promesanan falso di coach e ekipo di futbol di mucha muhenan segun polis.

Darien a falsifica un audio unda ta zona comosifuera e cabesante tabata frustra cu studiantenan di color scur y nan habilidad di tuma test, polis a skirbi den e documentonan. Nan a bisa cu e grabacion tambe a mustra cu e cabesante tabata ofende individuonan Hudiu y dos docente.

E audio rapidamente a plama riba rednan social y tabatin "consecuencianan profundo," documentonan di corte a bisa, cu e cabesante ricibiendo un suspension. E grabacion a pone e cabesante y su famia den riesgo significante, mientras cu oficialnan di polis mester a provee seguridad na su cas segun autoridadnan.

E grabacion tambe a causa un ola di mensahenan yen di odio riba rednan social y un inundacion di yamada pa e scol. Actividadnan a keda stroba pa un tempo y algun di e empleadonan no tabata sinti safe.

"Docentenan a expresa miedo cu a pone dispositivo di grabacion den varios luga di e scol," e documentonan a acusa.

Scott Shellenberger, abogado di estado di Baltimore County, a bisa cu e caso aparentemente ta un di e prome di su tipo den henter e nacion cu ta involucra inteligencia artificial y cu su oficina por a haya. El a bisa cu Maryland su Legislatura posiblemente mester actualisa leynan di estado pa por yega na e posibilidadnan di e tecnologia nobo. "Pero tambe nos tin cu tuma un bista mas amplio na con e tecnologia aki por ser usa y abusa pa causa daño na otro personanan," e fiscal a bisa.

Baltimore County su detectivenan a puntra expertonan analisa e grabacion haci pa Darien, segun e acusacionnan contra su persona.

Un profesor for di University of Colorado-Denver a conta polis cu e ta contene "rasgo di contenido genera cu AI cu edicion humano despues di e hecho, cual a agrega e zonidonan den background pa realismo," recordnan di corte a declara.

E di dos opinion for di profesor na e Universidad di California-Berkley a conta polis cu e "varios grabacion a ser pega na otro," segun e recordnan.

Concacaf ta anuncia Aruba entre anfitrionnan pa campeonato femenino U-15 2024

Den un comunicado riba su website, Concacaf a anuncia cu tres Asociacion Miembro, Costa Rica, Trinidad y Tobago y Aruba ta bay organisa e campeonato Concacaf Girls U-15 2024. E di cinco edicion di e competencia ta bay tuma lugar di dia 5 pa 11 di augustus, y ta bay inclui weganan den etapa di grupo y knockout den e sistema di tres liga (A, B y C.)

"Nos ta hopi emociona pa organisa e di cinco edicion di e Campeontato Concacaf GirlsU-15 den tres pais fantastico. E competencia aki ta hunga un rol grandi den desaroya e futbolistanan jong mas talentoso di e region mientras nan ta competi pa un titulo continental," segun secretario general di Concacaf, Philippe Moggio. "Nos ta anticipando pa traha di cerca cu e federacionnan di Aruba, Costa Rica y Trinidad y Tobago pa sigura cu e teamnan participando y e fanaticonan tin un tremendo experiencia," el a agrega.

E partidonan di e competencia ta bay ta dividi entre Costa Rica, Trinidad y Tobago, y Aruba. E nacion Centro Americano ta bay ta anfitrion di tur partido di Liga A, mientras Liga B y C ta bay hunga na Trinidad y Tobago y Aruba, respectivamente.

Tur tres liga ta bay inclui un etapa di grupo y un etapa knockout di eliminacion directo, y cada uno ta bay corona su campeon. E cantidad di team pa cada liga ta bay keda determina basa riba e clasificacion Concacaf Women's U-17 di maart 2024 y e cantidad di participante.

Te e fecha, 35 Asociacion Miembro di Concacaf a expresa interes den participa. E Asociacionnan Miembro aki ta, den orden alfabetico, Anguilla, Antigua y Barbuda, Aruba, Barbados, Belize, Bermuda, Bonaire, British Virgin Islands, Canada, Cayman Islands, Costa Rica, Cuba, Corsou, Dominica, Republica Dominicano, El Salvador, Guyana Frances, Grenada, Guadeloupe, Guatemala, Haiti, Honduras, Jamaica, Martinique, Mexico, Nicaragua, Puerto Rico, Saint Kitts and Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent and the Grenadines, Surnam, Trinidad y Tobago, Turks and Caicos Islands, Merca y US Virgin Islands.

Mas detaye di formato di e competencia ta bay keda anuncia den proximo simannan.

Ganadornan copa Hubenil Gobernador Felipe B. Tromp 2024: Ethan Geerman y Braynsly Dirksz

E comision organisado cu asistencia di Asociacion Trabou pa Hubentud e aña aki a ricibi no menos cu nobenta nominacion parti den diferente sector esta cultura, deporte y sector social. Sin duda un record y un interes grandi bou di nos hendenan pa reconoce e dedicacion di nos hobennan cu ayudo di mayornan, team, scol etc.

Pa e aña aki e comision a trece un cambio, esta cu a introduci un copa pre hubenil pa esnan entre 8 y 12 aña y copa hubenil pa esnan entre 13 pa 21 aña.

Den categoria di Pre Hubenil e premio ta bay pa Ethan Geerman un hoben di ocho aña di edad. Ethan tin e malesa cronico epidermolysis bullosa. Esaki ta un malesa cu ta haci bo cuero fragil y por haya herida hopi facil. Mester cuido constante di e heridanan.

Ethan ta bay scol normal y ta haci deporte. En principio e no mag hunga futbol pa motibo cu e por haya lesion e afecta su cuero. Pero toch Ethan ta hunga futbol cu su team di Estrella U9/2 y e ta forma parti di e team di Aruba Soccer Academy. Na december 2023 el a forma parti di seleccion cu a bay hunga na Colombia. E sa di destaca durante cada wega di futbol. E ta un inspiracion pa hopi hende, e tin un sentido di perseverancia hopi halto y ta purba surpasa tur limitacion.

E ta consciente di consecuencianan di su enfermedad despues di cada partido, esta cu e tin cu haya tratamento pa su dolornan y heridanan. E ta determina pa no laga esaki strob'e.

Na scol e ta inclui su mes den tur grupo y no tin miedo pa papia tocante su condicion cu el a nace cune. E ta para pa respeta y acepta otro sin importa color, rasa of condicion di malesa. E ta chikito pero cu un curason grandi. E ta influencia y inspira otronan den un forma positivo. Su famia ta sostene e lucha pa inclusion, diversidad y igualdad pa tur mucha cu tin cualkier malesa cu por haci nan cay pafo di normanan existente.

Den categoria hubenil e premio ta bay pa e hoben landado Braynsly Dirksz. Braynsly tin 17 aña di edad y desde su nuebe aña e ta practica e deporte di landamento. El a yega di representa Aruba den diferente competencia internacional y a sa di gana hopi medaya. Recientemente el a keda nombra como atleta ganado masculino den e categoria di 14 pa 17 aña pa e Premio Excelencia den Deporte.

Su ultimo logro tabata ora el a gana tres medaya di oro durante e competencia di Carifta Aquatics na Bahamas. Fuera di ta practica su deporte faborito constantemente, e mes ta duna les di landamento y sa haci presentacion na scol pa conta tocante su motivacion y dedicacion na e deporte. E ta miembro active di Aruba Dolphins.

Ambos ganado, esta Ethan Geerman y Braynsly Dirksz lo ricibi nan premio dia 27 di april, Dia di Rey, durante un ceremonia special den Wilhelmina Park for di man di Gobernador di Aruba.

Forum nacional riba e tema di abuso di mucha

Den nomber di Gobierno di Aruba, Prome Minister Evelyn Wever-Croes ta invita e pueblo di Aruba pa sintonisa TeleAruba dia 30 di april di 8.30 pa 10.30pm pa un Forum Nacional riba Abuso di Mucha.

Ta bay tin varios orador di diferente instancia, entre otro:
Glendeline Maldonado, MW'er/ Pedagoog/ Onderwijs;
Suzette Kock, Abogado;
Johnny Boekhoudt, Pro Justicia Rapporteur/ Werkgroep Forensiche zorg en GZ/ Klinisch & Forensisch/ Psycholoog/ Jeugd/ OC;
Phil Godoy, Psycholoog/ MDFT terapeut/ FSMA Respaldo;
Juan Gomes, Rechercheur/ JZP/ Justitie;
Janice Hooft, Dokter/ Wit Gele Kruis & JGZ na DVG;
Moderador lo ta Jonathan Trinidad, MBA/ Consultant/ Onderwijs.

Manera ta conoci, Gobierno di Aruba a decreta luna di april como e Luna Nacional di Conscientisacion Contra Abuso di Mucha. Ya Gobierno a organisa diferente anochinan informativo na varios districto riba e tema aki y awor ya cerando e luna di april ta duna oportunidad na henter e pueblo di Aruba pa haya mas informacion y tambe di haci pregunta durante e forum via Whatsapp na 5972323.
A pesar cu luna di april ta yegando su fin, Gobierno di Aruba lo sigui traha durante henter e aña cu tur instancia riba e tereno aki, y tambe kier haci e peticion na e ciudadanonan di Aruba pa sigui pone di nan parti, ya cu mayoria di e abusonan cu ta tuma luga ta door di un persona cerca di e famia. Hunto por logra protege nos muchanan.

Reserva dia 15 di juni 2024 - Lions 5k fun run walk

Aruba One Happy Island Lions Club ta invita henter comunidad, un y tur, grandi, hoben y nos muchanan, como tambe nos deportistanan y esnan cu tin caminata y corremento como hobby pa reserva dia 15 di juni 2024 pa e prome Lions 5k Fun Run Walk.

E evento aki lo ta un dia di recreacion, fitness, conscientisacion, diberticion, union y amistad pa un y tur, famia, colega, deportistanan y tur esnan cu ta desea di pasa un rato agradabel y cana of core e 5 kilometer. Por participa individual of como grupo di maximo 10 persona. Un invitacion tambe ta bay pa nos muchanan di scol, nos hobennan, nos grandinan, persona cu limitacion pa participa den un evento sano, dibertido y deportivo.
E evento aki ta priminti di lo no exigi ningun extra energia y extra preparacion pa participa, kiermen no tin mester tin un nivel di experencia den corremento of caminata. Marke den boso calendario/agenda, dia 15 di juni proximo, no perde e oportunidad di participa den e fascinante evento aki. Por cuminsa registra via e app https://5k.pro.aw/ y por haci pago online tambe. Lo tin premio pa individual y grupo. Cu bo participacion bo lo contribui pa e prome "Lions 5 K Fun Run Walk" resulta den un gran exito. E evento aki lo ta uno pa promove movecion sano y pa conscientisa nos comunidad riba e areanan global di Lions Club Internacional ta enfoca y tambe recauda fondo pa por sigui sirbi comunidad a traves di proyectonan di servicio. Si bo ta desea di coopera como boluntario tuma contacto cu lions5kfunrunwalk@gmail.com of Whatsapp 562-9129.

Actividadnan pa Dia di Rey 2024

- King's Day MTB Madness Race
4pm @ Rancho Las Piedras Aruba
- Kids Market
4pm-8pm @ YMCA San Nicolas
- "Ban Caya" na San Nicolas
4pm-8pm dilanti Joe Laveist Stadium
- King's Day Festival
12pm-8pm @ Hoya
- King's Day Beach Party
12pm-10pm @Surfside
- King's Party
7pm-2:30am @ SIP (Kerstraat, Oranjestad)
- King's Night Street Fair
6pm-12am @ mainstreet San Nicolas
- "Ban hisa fli"
8am @ Centro di Bario Playa Abao
- Charity Dog Walk and Run
8am @ Eagle Kids Park

Por haya mas actividad na e pagina di Ban Serio riba Facebook.

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Central	San Nicolas
Tel. 585 1965	Tel. 584 5712
EMERGENCIA	911

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Ehercito Britanico ta informa cu e cabaynan cu a scapa te ainda “ta ricibiendo cuido”

(AP) - E cabaynan militar cu a scapa y core bay ora cu zonido di construccion a spanta nan na London anteriormente e siman aki ta “sigui ricibi cuido y ta observa di cerca,” Ehercito Britanico a bisa diabierna.

Den un actualisacion publica riba X, e ehercito no a duna informacion fresco riba e condicion di e dos cabaynan, Vida y Quaker, cu mester a ser opera. Trojan y Tennyson unda tabata e otro dos cu a scapa y core.

Vida, un cabay blanco cu tabata yen di sanger mientras e tabata core na Aldwych den medio di London su districto West End y centro financiero historico, tabata esun mas visiblemente herida y a ricibi tratamento. Quaker, e otro cabay cu a ricibi operacion, a ser traslada na un hospital specialisa pa un cuido mas extenso.

E 4 cabaynan di Household Cavalry, e guardia ceremonial di e monarca y un parti clave di e funcionnan di estado na London, a scapa durante ehercicionan di rutina dialuna diaranson alrededor di Buckingham Palace. Un di 5 cabay a purba core bay pero no a logra.

“Cada un di e cabaynan involucra ta sigui ricibi cuido y ta ser observa di cerca,” ehercito a bisa. “Tur nos cabaynan ta ricibi e standard mas halto di cuido y esnan cu no a ricibi operacion ta anticipa di bolbe back nan responsabilidadnan na su tempo.”

Ehercito tambe a confirma cu e 3 soldaatnan cu a cay for di nan cabay y a keda hospitalisa a causa di heridanan “ta premira di recupera y bolbe back trabao.”

E cabaynan tabata den training pa un parada militar binidero y a spanta a causa di zonido di materialnan di construccion cu a cay na un sitio alrededor, Matt Woodward, oficial comandante di Household Cavalry Mounted Regiment a comenta.

Pronostico di tempo

Tempo:
Parcialmente nubia sin awasero di importancia.

Temperatura maximo 33 grado Celsius.
Temperatura minimo 27 grado Celsius.
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 34 pa 39 grado Celsius.
UV index: 12.

Bahada di solo: 6:53pm.
Subida di solo: 6:21am.

Biento:
Modera for di direccion oost;
Forsa 3 te 4 (12 te 30 km/ora, 7 te 16 nudo).
Durante di dia basta fuerte te posiblemente fuerte den rafaga;
Forsa 5 te 6 (31 te 50 km/ora, 17 te 27 nudo).

Situacion general di tempo:
Lo no bay tin cambionan grandi den e tipo di weer cu tin actualmente. Un atmosfera regional hopi seco lo stroba desaroyo di mayoria di nubia cu por produci awasero. Pa e motibo aki no ta spera yobida significante.

Di otro un banda, stof fini di Sahara den concentracion varia lo stroba e visibilidad un poco y produci un aire di calidad abou. Personanan cu tin alergia of sensibilidadnan respiratorio mester tene esaki na cuenta.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan proteje di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil, entre 1 pa 2 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: modera cu olanan alrededor di 4 pa

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimiento di:

Antonilia Lampe Laclé
Mihor conoci como Manila of Sonilda
*02-09-1934 - † 20-04-2024

Na nomber di su:
Mama: Fortunata Luidens
Tata: Placido Laclé
Casa: Juan Lampe
Ruman nan: Efigenio y † Sarita Laclé y famia, Ramon y Aida Laclé y famia, Theodoor y Maria Laclé y famia, Aura y Miguel Fuentes y famia, Pedrito y Vicenta Laclé y famia, Gilberto y Rita Laclé y famia, Valeriano Laclé, Mario Laclé, Paulo Laclé y Dorothea Rip y famia, Elias y Lucia Laclé y famia, Delia "Istela" Laclé y famia

Yiu nan: Ismael (Buchi nel) Lampe
Astrid Lampe y Marcolino Varis
Irene Lampe
David Lampe
Jacqueline Lampe

Nieta y Nieto Nan: Josette y Pascal Zoet, Desiree Lampe, Marienne Varis, Marc Varis, Marlini "Angie" Croes, Anouk "Aymae" Vlaun y Emilio Berlis, Amaris Hoevertsz y Alvin Maduro, Richinel Hoevertsz y Daniela Rondon, Jessamy Hoevertsz y Justin Henriquez, Ruth y Fuad Camacho

Bisanieto y Bisanieta nan: Maethann, Jaethann, Laethann, Kevin, Justin, Devin, Demi, Kaethann, Rymaely, Rigaely, Gadiel, Alrick, Lirienne, Hailey-ann, Christopher, Mar-jly, Yarent, Yaiden, Dustin.

Tatara nieta nan: Isamae, Jeyliënne
Cuña y swa nan: Carmen Lampe y famia, Agnes Lampe y famia, Dora Tromp y famia, Jachi Lampe y famia, Binchi Lampe y famia
Prima Stima: Corin Croes y famia

Manera Yiu: Haime Lampe, Nico Fuentes, Luis Tromp, Siegfried Lampe, Lilian Maduro.

Demas famia: Lampe, Lacle, Luidens, Hoevertsz, Varis, Vlaun , Croes, Zoet, Tromp, Maduro,Kelly, Vermeer, Angela, Kock, Henriquez, Rondon, Danje, Wernet, Vrolijk, Erasmus, Loopstok, Brown, de Cuba, Paesch, Ras, Giel, Geronimo, Farro, Fuentes, Berlis, Rasmijn, Alberts, Alberto, Winterdaal, Regales, Hereira, Dubero Martone, arends.

Nos sincero disculpa si den nos momento di tristesa nos por a lubida algun familiar.

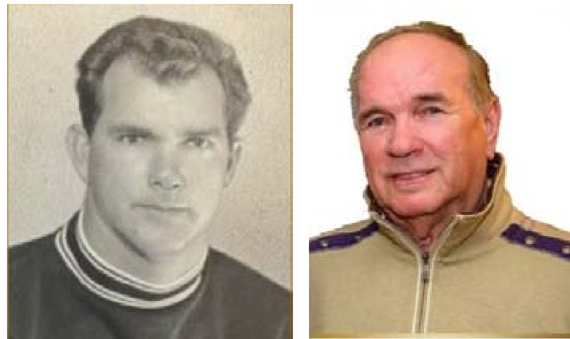
Nos ta invita pa acto di entiero cu lo tuma lugar Diabierna 03 di mei 2024 di 2'or pa 4'or di atardi na Aurora Funeral Home y despues lo Sali bai pa Santana catolico Pastoor Kranwinkel na Paradera

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Lo E seca tur lagrima for di nan wowo y morto lo no existi mas. Lo no tin nada di rouw, nada di yoramento, nada di dolor mas, pasobra tur cos di antes a bai. Revelacion 21:4

Cu hopi dolor y tristeza na nos curason y agradecido pa tur e bunita recuerdonan, nos ta anuncia fayecimento di nos esposo, tata, abuelo, ruman, swa, omo, primo y amigo stima:

Sr. Candido Jacobo Angela
Mihor conoci como "Coby of Cobito"
*11-10-1940 - †13-04-2024
Mayornan:

Mayornan:
†Candido y Candida Angela
Na nomber di su:
Esposa: Elsa Angela - Geerman
Yiunan:
Debby y Jairo Trimon - Angela
Jorge y Mariska Angela - Wensveen
Jeritza y De Flanegin - Angela
Natie Angela y Mathijs van den Berg
Nieta(o)nan:
Lisa Strörmann - Angela
Rick - Giovanni - Dani Angela
Cedric - Shen Flanegin
Samantha - Dimitri Angela
Rumannan:
Rica Angela
Beta Angela
Betty Angela
Ada Angela y Lorenzo Maldonado
Mai Angela

Manera ruman:
Rory Arends

Un danki special na e verzorgersnan di Welthuis Buytenhaghe cu a atende Coby den e delaster añanan.

Tur su sobrino y sobrinanan, primo y primanan, ihanan, bisiña y amistadnan den mundo di deporte y musica y demas famia:

Angela - Geerman - Croes - Flanegin - Trimon - Wensveen - van den Berg - Strörmann - Arends - Luydens - Ras - Rasmijn - Lacle - Marchena - Coutinho - Franken - Lampe - Ruchtie - Laarakker - van der Doef - Irausquin - Unlü - Hamilton - Woonings - Ashraf - Kock - Wever - Adames - Dosier - Suarez

Ta invita demas famia, amigo(a)nan y conocirnan pa asisti na e acto di entiero cual lo tuma lugar diamars 30 di april 2024 di 9 or pa 11or di mainta na misa Inmaculada Concepcion na Santa Cruz. Despues lo sali pa santana catolico di Santa Cruz.

Nos ser stima lo ta reposa for di 9or di mainta na misa.

Nos disculpa si den nos tristeza nos por a lubida algun familiar of conocir.

Alabes nos kier a participa cu lamentablemente nos no lo por risibi bishita di condolencia na cas.

Aurora Royal Pray Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

"Jehova ta bon, e ta un forti den tempo di angustia. E ta corda riba esnan cu ta busca refugio serca dje."
Nahuma 1:7

Cu profundo tristeza na nos curazon nos ta anuncia
fayecimento di nos mama stima:

Jolanda Silvania de Cuba-Tromp
Mihor conoci como: "Jol", "Mama", "Mama Jola"
*17-11-1960 - †22-04-2024

Na nomber di su:
Esposo stima: Aquiles de Cuba
Yiunan stima: Eldrick de Cuba y Xiomara Ras y famia
Jessica de Cuba y Christian Werleman y famia
Mescos cu yiu stima: Herlin Maduro y Vincent Briezen
Nieta stima: Jeanlynne Wangsadikrama
Mescos cu nieta stima: Exialeen Loopstok, Anzelyne Loopstok, Cailey Latham, Marvelin Ras
Mayornan: †Guillermo y †Agnes Tromp-Kelly
Rumannan: †Rigoberto y Esther Tromp-Dirksz y famia
Geraldino Tromp
†Harold Tromp
†Erwin Tromp
Subrinonan: Rignald Tromp, Derwin Tromp
Tanta y omonan: Jovito y Aura Tromp
Teofilo Tromp
Filomena Tromp
Judith Tromp
Juan y Ruby Tromp
Rudolf y Ludmilda de Cuba
†Luis Tromp
†Abraham Tromp
†Geraldus Tromp y famia
†Carlos Tromp
†Jozef y Sixta Kelly y famia
Victoria Perez-Kelly y †Bibi y famia
†Carlos y Juliana Kelly y famia
Comper: †Raymundo Boekhoudt, Enrique Webb, Selin Swan
Comer: Desiana Willems, Jenny Webb
Iha: Amy Webb

Tur su primo y primanan na Aruba y Hulanda, amigo y amiganan na Aruba, Corsow, USA, Hulanda y Suriname, tur amistadnan y clientenan di Baby Beach Snack Bar, Rumannan di Salon di Reino di Testigonan di Jehova
Miho amigonan: Dennis Richardson y Andry Webb
Ex-coleganan di Canton Supermarket y Ling & Sons Food Market

Demas famia: Tromp, de Cuba, Dirksz, Kelly, Perez, Farro, Kuhn, Everon, Sawney, Giel, Baars, Webb, Wangsadikrama, Maduro

Oportunidad pa condolencia Aurora Funeral Home, diabierna 26 di April 2024 di 07:00 pa 09:00 pm

Ta invita pa e acto di entiero cu lo tuma lugar dialuna 29 di April 2024 na Aurora Funeral Home di 09:00 pa 11:00 am, despues lo sali pa Santana central na Sabana Basora.

Na lugar di krans lo tin un box di donacion na Stichting Koningin Wilhelmina Kanker Fonds Aruba

Nos disculpa si nos por a lubida algun famia

Despues di entiero nos no ta ricibi bishita na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Juan 11:25: Jesus a bise: Ami ta e resureccion y e bida. Esun cu pone fe den Mi, maske e muri, lo e bolbe biba.

Cu inmenso dolor na nos curazon nos ta anuncia fayecimento di nos Mama stima, wela, bisa wela,tanta, ruman y amiga:

Deta Laclé-Maduro,
vuida di Lulu Laclé
Sunrise 13-10-1933 - Sunset 24-04-2024

Na nomber di su yuinan:
Def. Franklin "Win" Laclé y Swinda Laclé-de Cuba y famia
Henry Laclé y Enid Laclé-Croes y famia
Richard Laclé y Marieke van Groenigen
Judith Laclé y famia
Def. Reggy Lacle y famia
Evelin Wever-Laclé y Sergio Wever y famia
Milly Palm-Laclé y George Palm y Famia

Mescos cu yiu:
Hanna Finck, Aby Geerman y Noemi Torres

Nietonan:
Wendy Lacle & Jorge Diaz,
Roderick Lacle
Angelique Lacle & Alex Jansen
Shak-Yan & Giovanni Nicolaas
Germain Lacle
Geryenne Lacle
Kristy Ras
Def. Ryan Lacle
Jefte Krozendijk & Marlien Dirksz
Linky & Vurchel Schmidt- Krozendijk
Jourainne & Daric Pinedo-Krozendijk
Renward Lacle
Reggeline Lacle
Rachelle Lacle & Steven Vinelli
Reginald RJ y Malachi Lacle
Sergio Wouters
Serghina Wever
Serghjane Wever
Darren Palm & Sheyla Herrera
Derry Palm

Bisanietonan:
Jayxel Jansen
Zidaeny Nicolaas
Zyricq Laclé
Jerian Ras, Jaylee y Jarrell Krozendijk
Tyrese, Dayvaugh y Jayvyn Schmidt
Reagan Laclé
Liam, Logan & Stevie-Jean Vinelli
Zayne Palm y Matthew Herrera

Su rumannan:
Def: Chai Maduro y famia
Def: Poli Maduro y famia
Def: Frenk Maduro y famia
Def: Hanna Croes y Maximo Croes y famia
Jenny Maduro y famia
Def: Johny Maduro
Nelda Ras y Famia

Cuña: Ninita Croes y famia

Un danki special na tur esnan cu di un of otro manera a contribui na e cuido di nos Mama: entre otro su ruman (Nelda), su nietonan (Jefte, Ren & Darren) nieta (Shak-Yan) sobrino (Kenny) sobrinanan (Aureen, Debby y Corry)
Un danki special na Dr. Bos (Huisarts) pa su cariño y atencion pa Mama y Dr. Waterloo pa su cuido atentivo.

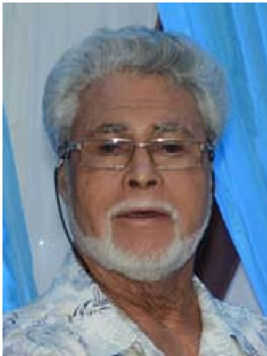
Esnan cu a cuidele: Astri y Yoselin

Y na e hermandad mundial di Testigonan di Jehova y specialmente su congregacion Cumana.

Demas Famianan:
Lacle, Maduro, Bremer, Dijkhoff, Croes, Leo, Franken, van Grieken, Henriquez, Tomlin, Felix y Ras.
Nos kier a pidi nos disculpa cu si den nos tristesa nos por a lubida un of otro famia
Oportunidad pa depedida y cremashon lo tuma lugar Diasabra 27 di April for di 2 or pa 4 or dia atardi na Aurora Funeral Home. Discurso lo cuminza pa 3:15pm.
Cremacion lo tuma lugar den seno familiar.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Pa ultimo biaha a drenta su boto y bay laman.

Hermand Richardson
Mihor conoci como: "Baba"
*09-04-1948 †25-04-2024

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil, Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Lucia Christina Lugo-Kock
*18-10-1954 - †25-04-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Virginia Antoine
*11-07-1957 - †25-04-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Nos ta anuncia fayecimiento di:

Narain M. Bhatia
*18-04-1968 - †16-04-2024

Na nomber di:
Kavita y Mulchand Bhatia (mama, tata)
Chandaini Bhatia (casa)
Jaykumar Bhatia (yiu)
Gopal, Kishan y Pooja Bhatia (ruman)
Karan, Akshay, Rishi, Dev, Om (subrino(a)nan)

Demás famia, amistades y conocirnan

Acto di despedida lo tuma lugar na Aurora Funeral Home Diasabra 27 di April 2024 di 9:00 pa 10:30 di mainta.
Cremacion lo tuma lugar den seno familiar.

Lidernan Polaco y Lituano ta encarga di ehercicionan militar riba nan frontera comparti

(AP)—Presidente Polaco Andrzei Duda a bisa ayera cu "un posible agresor mester mira nos preparacion" mientras e y su equivalente Lituano ta controla un ehercicio militar conhunto riba nan frontera comparti.

Duda y presidente Lituanio Gitanas Nausd a reuni riba e ultimo dia di e ehercicionan militar Brave Griffin 24/II riba e Suwalki Gap, un pida di tera strategicamente importante cu ta considera como un posible area di flashpoint den caso di un conflicto entre Rusia y NATO.

E frontera, casi 100 kilometer entre miembronan di NATO Polaco y Lituania, tambe ta un gang terestre entre Belarus, un aliado di Moscu, y e exclave di Kaliningrad den e Lama Baltico.

"Tin un posible menasa, p'esey nos e ehercicionan aki ta andante," Duda a bisa. E ehercicio a inclui 1,500 soldaat Lituanio, casi 200 miembro di e 15 brigada mecanisa di Polonia, y personal militar di Merca y Portugal.

Te recien e frontera terestre tabata considera vulnerable pasobra si Rusia kier invadi e Suwalki Gap, e por laga Lituania y e otro dos estado Baltico, Latvia y Estonia, corta for di Polonia y otro aliadonan di NATO. Sinembargo e percepcion di e gang a cambia desde cu Suecia a drenta NATO den maart, como cu e Lama Baltico awo ta casi rondona pa paisnan NATO y cualkier intento pa corta e gang no lo laga paisnan Baltico afecta. E Lama Baltico ta e punto maritimo di Rusia pa drenta e ciudad di St. Petersburg y Kaliningrad, cual ta separa for di e pais continental di Rusia.

E area, nombra pa un ciudad Polaco den bisindario, tambe ta provee conexionnan di acceso na tera entre Belarus y Kaliningrad. Ciudadanonan Ruso tin un areglo di visa pa pasa via e area.

Hefe di parlamento Vietnames ta retira entre investigacion di corupcion

(AP)—Hefe di e parlamento Vietnames a retira, segun e media estatal, haciendo e miembro mayor mas recien di gobierno pa retira entre un campaña andante di anticorupcion cu a sacudi e elitenan politica y empresario den e pais.

E retiro di e presidente di e Asamblea Nacional, Vuong Dinh Hue, ta agrega na e instabilidad creciente den e pais. Presidente Vo Van Thoung a retira na maart—mas cu un aña despues cu e presidente anterior, Nyugen Xuan Phuc, a retira pa tuma responsabilidad politica pa scandalnan di corupcion durante e pandemia.

"Tambe e ta subraya e inciertud extremo den un medio ambiente politico cu frecuentemente ta gaba di su stabilidad, como cu tres top lider a ser anexa den solamente un aña," segun Nguyen Khac Giang, un analista na ISEAS-Yusof Ishak Institute na Singapore.

E retiro di Hue a bin algun dia despues cu su assistent Pham Thai Ha a ser deteni riba carganan di abuso di posicion y poder pa beneficio personal dia 21 di april, segun e media estatal VN Express.

E prome reportahenan no a bisa cu Hue tabata envolvi den corupcion, pero a nota cu investigadonan a descubri cu e lider di parlamento a "viola regulacionnan di partido, y su violacionnan a afecta e reputacion di e partido, e estado y su mes." E partido comunista di Vietnam a acepta loke el a yama un retiro boluntario for di Hue, segun VN Express.

Hue, 67, tabata e presidente di e asamblea nacional di Vietnam pa mas cu tres aña. Esey a haci'e e di cuatro politico mas importante den e pais, hunto cu e presidente, e prome minister y e hefe di e partido comunista.

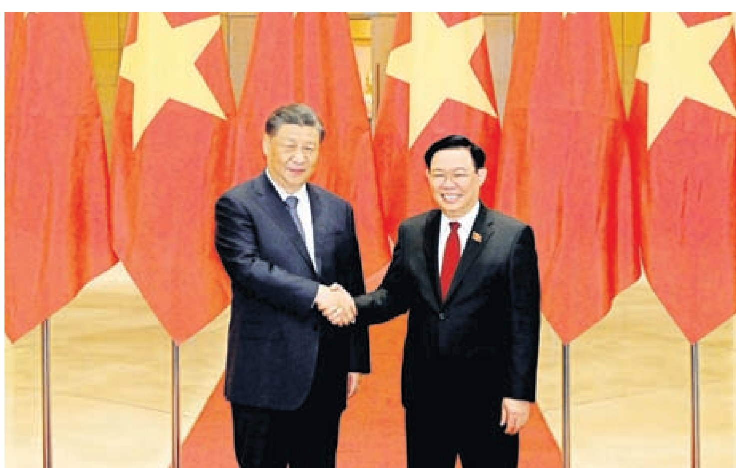
Instabilidad politico por menasa e ambicionnan economico di Vietnam mientras e ta competi pa bira un alternativa na China den e cadena di suministra den e region. Durante un bishita pa Vietnam na comienso di luna, CEO di Apple, Tim Cook, a bisa cu e kier sigui aumenta inversion den e pais.

E detencion di Hue a resulta for di un expansion di e investigacion andante den e grupo Thuan An, segun e Vietnam News Agency, citando e vocero di e ministerio di Seguridad Publico Lt. Gen. To An Xo. Presidente di compania Nguyen Duy Hung y varios otro a ser deteni na comienso di april.

E campaña The Blazing Furnace a kima negoshinan, y a resulta den un sentencia di morto sin precendente pa un magnata di real estate, Trong My Luan, den e caso di fraude mas grandi na Vietnam.

Giang, e analista, a bisa cu Hue tabata considera previamente como e sucesor di Trong. "Su caida lo solamente intensifica e crisis di sucesion den Vietnam," el a bisa. Lidernan Vietnames ta plania pa convoca un congreso di e partido comunista na comienso di 2026.

Mientras tanto, expertonan ta bisa, rivalnan ta pushando pa posiciona nan mes como e sucesor di Trong, ken tabata eligi pa un tercer termino como hefe di partido den 2021. Mirando su edad, expertonan ta bisa cu e probablemente no lo continua pa un otro termino.

amc unicon

25th
26th
27th Habri mitar dia
*AMC EAGLE MEGASTORE
APRIL

King's SALE

te cu 70% OFF riba di dos Small Appliance!

SLEEP ON IT

WAS AWG ~~599,-~~
NOW AWG 499,-

SAVE AWG 100,-

SLEEP ON IT
BACK SUPPORT MATTRESS 4'6 (BMT30B-1503)
BACKSUPP FIRM D

SLEEP ON IT

WAS AWG ~~1199,-~~
NOW AWG 999,-

SAVE AWG 200,-

SLEEP ON IT
SOI-50/QUEEN BACK SUPPORT SUPREME E/T MATTRESS-1556
BACKSUPP SUPP E/T Q

Serta

WAS AWG ~~2499,-~~
NOW AWG 1999,-

SAVE AWG 500,-

SERTA
SERTA COLLECTION GENIUS EUROTO MATTRESS KING
ICOLL-GEN-E/T-KING

BUY ANY MATTRESS AND GET TWO PILLOW FREE
SOI ULTRA FIBRE PILLOW QUEEN (BST037-6504)

amc unicon

569-2407 AMC EAGLE MEGASTORE
569-3730 AMC DAKOTA
568-9070 AMC SAN NICOLAAS

HORARIO: 9AM - 6PM
DIALUNA PA DIASABRA

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 27 april 2024 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

DIP verliest zaak voor rechtbank

Pagina 3

Volgens Forbes: Toeristen schatten Aruba tot het uiterste

Pagina 2

Autopsie van Khaleesi wijst op tekenen van langdurig misbruik en ondervoeding

Pagina 4

Volgens Forbes: Toeristen schatten Aruba tot het uiterste

In een recent artikel op de website van het Amerikaanse tijdschrift Forbes werd het probleem van overtoerisme op Aruba benadrukt onder de titel: "Toeristen op Aruba schatten het eiland tot het uiterste. Hoe kan het duurzaam worden?"

Volgens Forbes is het probleem te zien op Palm Beach, het toeristische gebied in het noordwesten van het eiland dat wordt overspoeld met de bouw van nieuwe hoogbouwhotels. "Zowel Iberostar als St. Regis zijn van plan dit jaar nieuwe hotels te openen. Om aan de vraag te voldoen, heeft Aruba een vierbaanssnelweg genaamd Watty Vos Boulevard geopend vóór de pandemie. Het is een smalle weg vanaf de luchthaven naar de strip," legt het artikel uit.

"Je kunt het ook zien als je naar het noorden gaat naar de Dunes van Sasariwichi. Op elk willekeurig moment zoemen honderden voertuigen over de heilige wegen naar het strand en laten stof opwaaien. Milieubeschermers strijden om het geliefde nationale symbool van Aruba, de kleine uil, en de Trens, te beschermen tegen vernietiging door ATV's." Het artikel citeert expert ter plaatse, Michiel Oversteegen, die zegt: "Elk jaar rennen ze over de plekken waar nesten zijn en doden ze honderden kuikens."

Daarnaast wordt opgemerkt dat het probleem kan worden verergerd wanneer toeristen proberen Eagle Beach te benaderen, met de iconische Fofoti-boom en toeristen die proberen te schuilen voor de zon onder de palapa's. "De nabijgelegen waterzuiveringsinstallatie, RWZI, heeft moeite om aan de vraag te voldoen en overstroomt af en toe," aldus Forbes. "Toeristen klagen over onaangename geuren die op het water drijven. Sommige hotels moeten hun gasten terugbetalen vanwege de stank, volgens lokale gidsen."

Het tijdschrift merkt ook op dat ambtenaren blijven zeggen dat er een plan is om de RWZI-faciliteit te upgraden, maar het proces verloopt langzaam. Een woordvoerder van de Aruba Tourism Authority (A.T.A.) vertelde de auteur van het artikel dat de regering "al het mogelijke" doet om de impact van de werking van de waterzuiveringsinstallatie in de nabijgelegen gebieden te beperken.

Het artikel verkent wat Aruba zo aantrekkelijk maakt. In 2023 ontving Aruba 1,2 miljoen bezoekers, een stijging van 13% ten opzichte van het voorgaande jaar, volgens de A.T.A. Amerikanen, in het bijzonder, schatten in om naar dit eiland in het Nederlandse Caribisch gebied te komen, omdat het relatief dicht bij het vasteland van Amerika ligt en veilig is in vergelijking met andere bestemmingen met een warm klimaat, aldus Forbes.

"Maar de lokale bewoners beschrijven het toeristenseizoen, dat loopt van eind november tot februari, als druk. Het eiland wordt overspoeld door bezoekers tijdens de traditionele koude maanden. In januari bijvoorbeeld, had Aruba 117.172 aankomsten, waarvan 73.784 uit Amerika kwamen. Dat is een stijging van 18% ten opzichte van het voorgaande jaar."

Forbes merkt op dat Aruba worstelt om aan de verwachtingen van zijn slogan, "one happy island," te voldoen, opmerkend dat ontwikkelaars terrein winnen op stranden, met name aan de noordkant van het eiland bij de California Lighthouse, "en autoriteiten hebben nu een moratorium ingesteld op nieuwe hotels." Andere inspanningen zoals de gedragscode die is ingevoerd voor bezoekers, zoals niet op wit zand rijden, het verbod op eenmalig gebruik plastic en zonnebrandcrème met oxybenzone, naast de bouw van windturbines voor schone energie.

Evenals wordt opgemerkt dat sommige bedrijven in de toeristenindustrie "leidend zijn in enkele van de duurzaamheidsinspanningen variërend van agressieve natuurbehoud tot hernieuwbare energie," merkend op dat de meeste van deze bewegingen achter de schermen plaatsvinden, uit het zicht van de bezoekers. Deze inspanningen positioneren Aruba als aspirant om de meest duurzame bestemming in het Caribisch gebied te worden, maar Forbes waarschuwt dat er iets is dat het eiland kan weerhouden zijn doel te bereiken.

Het artikel benadrukt ook enkele inspanningen op het gebied van conservatie en duurzaamheid in bepaalde hotels, waarbij een gevoel van urgentie wordt opgemerkt om actie te ondernemen. Ook wordt opgemerkt dat nieuwe hotels beweren zich in te zetten voor duurzaamheid door verschillende tactieken en actieplannen.

Desalniettemin wordt geconcludeerd: "Eén ding is zeker: de inspanningen van Aruba om duurzaamheid te bereiken zullen niet falen door gebrek aan leiderschap of gebrek aan ideeën. Maar wat het plan kan schaden, zijn de toeristen. Als de vraag naar goedkope en onduurzame accommodaties en ATV-tours blijft toenemen, kan dit het doel van Aruba om duurzaam te worden buiten bereik plaatsen."

"Natuurlijk kunnen nieuwe wetten die de ontwikkeling beperken en het milieu beschermen helpen. Maar uiteindelijk is het niet alleen de reisindustrie van Aruba die duurzaamheid moet willen. Het zijn de toeristen zelf," concludeert het artikel.

Geen meer hotels Wat betreft goedkope en onduurzame accommodaties, zijn er verschillende meningen binnen de lokale gemeenschap, waarbij velen vinden dat er gewoon gestopt moet worden met het bouwen en uitbreiden van hotels.

Vorige maand sprak onze redacteur met activist Nigel Maduro, wiens graffiti "Geen Meer Hotels" veel aandacht trok en een enorme ontvangst kreeg binnen de gemeenschap. "Er is veel schade aan de hand, bijvoorbeeld dat we te veel hotels hebben en de toeristen zelf schreeuwen en zeggen dat we niet meer hotels kunnen hebben. Ook is er het probleem van veel grond die wordt verkocht of buitenlandse investeringen die rijk zijn, die het land verlaten en de inheemse dieren hun habitat in hun ecosysteem laten verliezen," zei Maduro na zijn protestactie op 18 maart.

Controverse rond ATV's en UTV's Evenzo is er voortdurend kritiek op de manier waarop toeristen toegestaan zijn om ATV's en UTV's te rijden in natuurlijke gebieden, met verwoestende gevolgen voor de lokale fauna. Deze maand publiceerde bekende activist Greg Peterson een treurige boodschap via zijn Facebookpagina waarin hij aangaf dat een ander zeldzaam dier in Aruba, de Patrishi, verdwenen is als gevolg van de toeristische activiteit van UTV's en ATV's. "De laatste roep van de Patrishi. Achter de vuurtoren waar avontuurlijk toerisme grote schade heeft toegebracht aan een historische broedplaats van de Arubaanse Burrowing Owl (Shoco), hebben we nu ook gemerkt dat de Crested Bobwhite (Patrishi) die ooit deze omgeving in aanzienlijke aantallen bewoonde, verdwenen is."

Op 6 maart publiceerde Bon Dia Aruba een artikel over de schade die deze voertuigen aan de natuur toebrengen. Al lange tijd uiten burgers en organisaties hun ongenoegen over de schade die de ATV's en UTV's aanrichten, maar toch blijven bedrijven excursies aanbieden aan toeristen met deze voertuigen zonder rekening te houden met de schade die ze veroorzaken. In dit verband benadrukte Peterson dat het stof van de spins die toeristen maken niet alleen neerkomt op de mooie huizen in Tierra del Sol en omgeving, maar ook in de kustwateren in dat gebied. Verschillende burgers reageerden op deze post en uitten ook hun afkeer en verdriet over de voortdurende verslechtering van de natuur.

Ondertussen heeft minister van Transport, Ursell Arends, vorig jaar besloten om geen nieuwe vergunningen te verlenen voor het openbaar vervoer voor UTV's en ATV's, en ook geen bestaande vergunningen over te dragen voor UTV's en ATV's. Dit legt echter geen einde aan de schade die de al circulerende voertuigen veroorzaken.

Koninklijke Onderscheidingen 2024

Op vrijdag 26 april 2024 om 07:00 uur (lokale tijd) is de speciale editie van de Staatscourant gepubliceerd met daarin het overzicht van Koninklijke Onderscheidingen die dit jaar zijn verleend. Van oudsher is dit feestelijke moment, ook wel de Algemene Gelegenheid genoemd, verbonden met de verjaardag van Zijne Majesteit de Koning, zijnde de Grootmeester van de ridderorden. Een onderscheiding kan worden uitgereikt aan mensen die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt voor de maatschappij.

Dit jaar worden 18 Arubaanse burgers onderscheiden. De Arubaanse "Lintjesregen" vindt vandaag plaats. De volgende persoon zal worden gedecoreerd als 'Officier in de Orde van Oranje-Nassau':

- mevrouw Nicole Lucia Maria Hoevertsz.

De volgende personen zullen worden gedecoreerd als 'Ridder in de Orde van Oranje-Nassau':

- de heer Hendrikus Antonio Eldemiro van Gaalen;
- de heer Ricardo Omar Gogorza;
- de heer Gerard Leendert van Vliet;
- mevrouw Annemarie Johanna van Vliet-Melchers.

De volgende personen zullen worden gedecoreerd als 'Lid in de Orde van Oranje-Nassau':

- de heer Ronald Paul van den Berg;
- de heer Hugh Drummond Connor;
- mevrouw Désirée Geneviève Croes;
- mevrouw Jeanette Violette Ivony Croes-Fingal;
- mevrouw Swinda Martha Claire Dumfries;
- mevrouw Martha Esmeralda Gomez-Winterdaal;
- mevrouw Mirtha Maria Cabrini de Haseth-Bislik;
- de heer Edgard Cristobal Kelkboom;
- mevrouw Wilma Valeria Kuiperi-Jansen;
- mevrouw Gertruida Margarita Lampe-Jansen;
- mevrouw Helena Carmen Maduro;
- de heer Robert Anthony Reeberg;
- de heer Dionisio Fecito Richardson.

DIP verliest zaak voor rechtbank:

Dr. Hendrick Marsman's project vereist binnen 30 dagen antwoord

Afgelopen maandag hield Dr. Hendrick Marsman een persconferentie voor de Directie Infrastructuur en Planning (DIP) om zijn zaak naar voren te brengen waarbij zijn bedrijf een bestemmingswijziging had aangevraagd voor woningen en commerciële eenheden.

Marsman vertelde dat zijn bedrijf "Portofino" sinds 2016 een bestemmingswijziging heeft aangevraagd voor woningen en commerciële eenheden, maar destijds geen antwoord van de afdeling heeft ontvangen. Volgens hem is de huidige bestemming een cementfabriek en is een bestemmingswijziging in het nieuwe ROPV niet toegestaan, wat nog in behandeling was om een bestemmingswijziging te verkrijgen.

Jaren gingen voorbij, ministers van Infrastructuur veranderden, de pandemie kwam, en onderzoeken binnen de afdeling begonnen plaats te vinden, wat resulteerde in een aanzienlijke vertraging in deze zaak.

In oktober 2022 besloot Marsman een update te vragen over zijn verzoek van 2016, maar zonder antwoord te krijgen. In maart 2023 slaagde hij erin een ontmoeting te hebben met het management van de afdeling, waar Haime Croes hem beloofde dat zijn zaak tegen september of oktober afgehandeld zou zijn.

Gezien de verstreken maanden, besloot Marsman een zaak aanhangig te maken en een dag voordat de zaak zou plaatsvinden, gaf DIP een antwoord met betrekking tot de bestemmingswijziging van de cementfabriek naar woningen en commerciële eenheden. Maar toen hij om de bestemmingswijziging vroeg, leverde hij een rendering in van een "uniek draaiend restaurant op de 7e verdieping dat een andere ervaring zou bieden voor toeristen." DIP weigerde echter de bestemmingswijziging op 2 november 2023 vanwege het feit dat in het taxatierapport van 4 oktober 2022 een restaurant op de 7e verdieping was geprojecteerd, terwijl alleen restaurants op de benedenverdieping zijn toegestaan volgens ROPV. Evenzo meldde DIP aan Marsman via een afwijzing dat de erfpacht op 3 december van dat jaar zou verlopen en vroeg hem om het te verlengen.

Vermoeid van het lange wachten, liet de advocaat van Marsman DIP weten dat het restaurantproject was verplaatst naar de begane grond, "omdat ze er tijd voor hebben genomen en het ROPV zorgvuldig hebben bestudeerd, en dat is het enige punt, niets staat in de weg om de heroverweging en de bestemmingswijziging binnen 30 dagen te geven," zei hij.

Op 21 december 2023 informeerde DIP via een brief aan de advocaat dat het bezwaar niet-ontvankelijk was en niet in beroep kon gaan.

Op 8 maart van dit jaar diende Marsman een zaak in die op 4 en 17 maart plaatsvond. In het vonnis staat dat het bedrijf Portofino, waarvan Marsman de eigenaar is, beweert dat hun bouw- en ontwikkelingsplan onnodig is vertraagd en beïnvloed omdat DIP geen beslissing heeft genomen over de bestemmingswijziging.

Het Land Aruba heeft de brief van Portofino van 15 november ten onrechte gekwalificeerd als een bezwaarschrift en deze niet-ontvankelijk verklaard. Er bestaat geen enkele reden om de bestemmingswijziging niet aan Portofino toe te kennen, en het Land Aruba is ook verplicht om mee te werken aan de verlenging van het erfpacht en de bestemmingswijziging zoals vermeld in de notariële akte.

In haar verweer concludeerde het Land Aruba dat de claim van Portofino moet worden afgewezen, waarbij eerst werd betoogd dat Portofino geen dringend belang had bij haar claim, dat er geen contact was opgenomen met DIP en dat het restaurant oorspronkelijk was geprojecteerd voor de bovenste verdieping, waarna het later werd verplaatst naar de begane grond zonder aanpassing van de bouwtekeningen.
Bij de beoordeling van het vonnis werd opgemerkt dat moet worden geëvalueerd of Portofino een dringend belang heeft bij haar verzoek, en de rechtbank antwoordde bevestigend op deze vraag, waarbij ook voldoende werd aangetoond dat het Land Aruba niet binnen een redelijke termijn de verzoeken van Portofino heeft afgehandeld, maar in plaats daarvan negatief heeft besloten over het toestaan van het project op de 7e verdieping, hoewel Portofino dit plan had laten vallen en het Land Aruba had verzocht rekening te houden met de nieuwe beslissing.

Er werd ook gesteld dat er voldoende grond is om met de werkzaamheden aan het project te beginnen, aangezien financiers dreigen zich terug te trekken.

De rechter gelastte het Land Aruba om binnen 30 dagen het verzoek van Portofino met betrekking tot haar bestemmingswijziging en haar erfpachtverlenging af te handelen. Als niet wordt voldaan aan wat de rechter heeft bevolen, wordt een boete van 10.000 florin per dag opgelegd, met een maximum van 500.000 florin.

Verder verklaarde Marsman dat DIP een afdeling moet zijn die burgers faciliteert en dient, en dat "het lijkt alsof mensen die van buiten komen gewoon gebouwen mogen bouwen, maar wij als lokale mensen allerlei obstakels van onze regering ondervinden," zei hij.

Hij is ook van mening dat de plaatsvervangend hoofd Marilyn Dirksen "heeft gezegd dat ze het project van Portofino zal boycotten. Ik heb geen geld en ze wil mijn fondsen zien, dit is een incompetente directeur die dingen vraagt die niet haar zaak zijn en niet het vonnis van de rechter kan lezen."

Wat betreft voormalig minister Evelyn Wever-Croes, die belast is met de portefeuille van Infrastructuur, "is bang om DIP te leiden en dit moet naar een andere minister worden overgebracht. Er is geen tijd of capaciteit om DIP te beheren, maar ze weet dat niet, ze weet niets, daarom help ik haar een beetje om dit te laten weten."

Marsman is ervan overtuigd dat mensen grond willen om hun huizen te bouwen, dat lokale ondernemers zoals hij vooruit willen en willen bouwen, maar geen boycot willen door de overheid "onder leiding van incompetente mensen die twee jaar lang vechten en de regering naar de rechter brengen om het geld van het volk te verspillen."

Hij nodigde degenen die grond willen of die om een bestemmingswijziging of verlenging van het erfpacht hebben gevraagd uit om te bellen en een e-mail te sturen naar directeur Marilyn Dirksen en voormalig minister Evelyn Wever-Croes, "vertel hen dat ze 30 dagen hebben om een beslissing te nemen en daarna zullen ze naar de rechtbank worden gebracht voor hun slechte beheer. We vechten, we zijn niet bang," besloot hij.

Bouw niet één van 500…Maar vijf van 100 kamers…?

Het nieuwe beleid inzake de toename van toeristische accommodatie, van de minister belast met toerisme en gezondheidszorg, dat afgelopen week werd gepubliceerd, ziet er beter uit dan het in werkelijkheid is. Het is niet gemakkelijk om uit deze woordenbrij duidelijk te krijgen wat eigenlijk de bedoeling is.

Wat de bewindsman en de regering wensen doet ons denken aan de Engelstalige uitdrukking “You cannot have your cake, and eat it”. Het lijkt erop dat het idee is om niets op te offeren, alles moet door blijven gaan en alles moet blijven groeien, als het maar valt binnen de criteria van 'duurzaamheid', wat dit dan ook betekent. Ook komt de bewindsman met de leus ‘high value – low impact’ die volgens ons een tegenstrijdigheid inhoudt die niet zomaar op te lossen is en nog minder met het gebrek aan afdoende actie dat het overheidsoptreden in de afgelopen zeven jaar heeft gekenmerkt, waarbij ronduit wordt geweigerd diezelfde ‘impact’ te beperken die het toerisme nu al heeft op de beperkte waardevolle natuurlijke rijkdommen die we hebben. En dat wordt dan plotseling de kern van het overheidsbeleid?

Niet één van 500, maar 5 van 100 kamers?

Een van de meest in het oog springende aspecten van het gepubliceerde beleid is dat men ons eraan herinnert dat de regering al in 2008 de voorkeur had uitgesproken voor uitsluitend ‘boutique hotels’ buiten Oranjestad en San Nicolas. Dat betekent dat er nog altijd grote hotels mogelijk zijn in Oranjestad en San Nicolas, naast de mogelijkheid dat de bewindsman een uitzondering kan maken, volgens de publicatie. Bovendien lijkt het ons dat de beperking voor vergunningen tot 100 kamers niet per se de mogelijkheid uitsluit van het creëren van ‘clusters’ van eenheden van 100 kamers elk, van dezelfde ontwikkelaar, hetgeen ons weer in de richting duwt van diezelfde onwenselijke ontwikkeling van samenklontering van toeristische accommodatie, met alle negatieve effecten van dien, waarvan wordt gezegd dat men die wil bestrijden.

Ook is ‘meer waarde, minder impact’ leuk als publicitaire leus, maar het is een illusie als men denkt dat men zich kan ontdoen van de grote hotels die gebaseerd zijn op kwantiteit. Erger nog, we zijn in afwachting van de impact die we krijgen van de meest recente ronde van massaprojecten, de hotels die nu nog in bedrijf moeten komen, wat in de komende jaren de binnenkomst van duizenden werknemers zal betekenen die we nu eenmaal niet hebben. Welnu, men wil dat allemaal behouden en daar bovenop nog meer hotels openen, als ze maar onder de limiet van 100 kamers blijven? Vier of vijf van dit formaat en je had net zo goed een grote kunnen laten bouwen...

Natuurlijk begrijpen we waarom de regering deze richting inslaat. Gronden aan de kust om nog meer grote hotels te bouwen zijn niet meer voorhanden en daarmee dus onmogelijk geworden, maar de ijver om de ondernemer ter wille te zijn die het onmogelijke wenst is natuurlijk gebleven. Dus stapt men over op een omvang die een beetje vreemd aandoet voor een echt boetiekhotel, en bovendien verklaart men dat in Oranjestad en San Nicolas de mogelijkheid blijft bestaan om grootschalige bouw te realiseren. Als we ervan uitgaan dat in dit kader bij ‘San Nicolas’ ook Sero Colorado is inbegrepen, dan is dit dan een poging om de plannen te behouden voor meer hotels op het plateau waar nu het hotel van 900 kamers in aanbouw is. Meer dan 10 jaar geleden was al bekend geworden, in beperkte kring, dat naast het nu in aanbouw zijnde hotel zeker nog vijf andere vergunningen zouden kunnen worden uitgegeven, voor een totaal van zeker 2.500 kamers... Dat zou dus perfect mogelijk zijn onder het deze week kenbaar gemaakte beleid.

Wat is de grootste bedreiging voor duurzame ontwikkeling?

Over duurzame ontwikkeling praten is heel wat anders dan begrijpen wat het inhoudt en wat noodzakelijk is om het tot uitvoering te brengen. Het is nogal makkelijk om ‘high value – low impact’ als leus te hanteren maar in feite wordt de deur wagenwijd open gehouden voor meer toeristische activiteit, onder iets andere criteria maar nog steeds mogelijk, terwijl het ook nog juist de overheid is die, zoals eerder gesteld, zichtbaar faalt in het instellen van de controle en het toezicht dat nodig is om die ‘impact’ van het toerisme te beperken. Het zijn net de elementen die in handen zijn van de overheid die niet te beheersen zijn of in ieder geval niet beheerst worden, terwijl op zeker moment dat bij uitstek ertoe bijdraagt dat er een daling komt in de beoogde ‘high value’ die men nu zoekt. Het probleem met dit concept is dat het suggereert dat er een uitwisseling moet plaatsvinden die niet mogelijk is. Je kunt nu eenmaal niet een groot hotel inwisselen tegen vier of vijf kleinere ‘boutique hotels’ ergens anders. Wat gebeurt, en wat ook de bedoeling is, is dat die massa van de grote hotels blijft en nog meer massa wordt toegevoegd, alleen in wat bescheidener formaat. Bovendien zien we geen beleid om de sector van ‘vacation rentals’ te hanteren, die nu al zowat een derde van de markt inneemt. De overheid zal erop staan dat men hun ‘fair share’ krijgt in belastinginkomsten uit deze sector, maar het is te voorzien dat ook die markt blijft groeien. Waar zijn de beperkingen dan gebleven?

Schaarste aan arbeid is de ernstigste bedreiging voor duurzame ontwikkeling

Het is belangrijk exacter te definiëren wat onder duurzame ontwikkeling wordt verstaan. Dit ook omdat een van de grootste problemen die de duurzame ontwikkeling van het economisch systeem kan bedreigen het grote tekort is aan lokale arbeidskrachten, hetgeen als gevolg zal hebben dat in grote getale arbeidskrachten worden geïmporteerd, waarna de overheid en de gemeenschap geconfronteerd worden met de uit het lood geslagen zaken, zoals infrastructuur, woningen en onderwijs. De import van duizenden arbeidskrachten en hun gezin lost op korte termijn het gebrek aan evenwicht in de economie op, maar wordt daarna juist de belangrijkste destabiliserende factor die voorkomt dat men toekomt aan duurzame ontwikkeling op langere termijn. Met de keuze om door te gaan met het toerisme verder uit te breiden, waarbij men ervoor kiest om de ‘kool en de geit te sparen’, neemt de regering juist de verkeerde stappen.

Autopsie van Khaleesi wijst op tekenen van langdurig misbruik en ondervoeding

Via een bericht op de Facebook-groep Street Dogz of Aruba is recentelijk bekend geworden dat het hondje dat bekend werd als 'Khaleesi' is overleden als gevolg van verwondingen veroorzaakt door de ketting die rond haar nek was gebonden, evenals door ondervoeding, zoals blijkt uit het autopsierapport.

De autopsie, uitgevoerd door dierenarts Contreras, was zeer gedetailleerd en ook hartverscheurend. "Het belangrijkste bevinding was de aanwezigheid van twee gaten, één in haar luchtpijp en slokdarm van verschillende centimeters, beide veroorzaakt door het afsterven van weefsel als gevolg van de druk van de ketting op de organen, waardoor ontstekingen ontstonden door infectie," vermeldt het document.

"Haar longen waren ook ontstoken en bloedden, als gevolg van een longontsteking veroorzaakt door de gaten in de luchtpijp en slokdarm. Haar spieren vertoonden onderontwikkeling, ze leed aan extreme ondervoeding en infecties, haar andere organen vertoonden geen abnormale aspecten, behalve de bleke."

Dit kan worden beschouwd als een bewijs dat de verwaarlozing niet slechts gedurende een paar dagen plaatsvond, maar gedurende langere tijd.

Op 27 maart kwam via een zeer gevoelige foto van de Luna Foundation Aruba Inc Aruba een geval van dierenmishandeling viraal, waarbij de situatie van een moederhond en haar puppy's werd geïllustreerd.

Het werd bekendgemaakt door de eigenaar zelf dat de hond niet ouder was dan twee jaar en dat haar naam "Blaky" was, bovendien zijn de autoriteiten nog steeds bezig met deze zaak waarbij op 11 april het Openbaar Ministerie aangaf dat het nog twee weken zou duren voordat ze een beslissing konden nemen over de zaak van Alberto Groeneveldt - de eigenaar van Khaleesi.

Ondertussen gaan er nog steeds gevallen van mishandeling en verwaarlozing door, waarbij dergelijke wreedheid en misbruik van dieren niet langer acceptabel zijn.

Er blijft niets anders over dan een oproep te doen aan de gemeenschap om niet stil te blijven wanneer ze geconfronteerd worden met dierenmisbruik, zodat gevallen zoals die van Khaleesi en andere honden niet meer zullen plaatsvinden, meld dit bij de Wijkpolitie en leg uit hoe deze gevallen voorkomen kunnen worden en ze sneller kunnen worden aangepakt, om te voorkomen dat meer dieren lijden.

Ouderenzorg dient veel breder… Te worden beschouwd…

Onze minister belast met onder andere de ouderenzorg is erin geslaagd twee ontmoetingen te organiseren met de belanghebbenden van de sector, onder hen vertegenwoordigers van de gezondheidszorg, de betrokken overheidsdiensten, politici, vakbonden, werkgeversorganisaties, ouderenorganisaties en diverse Ngo's. Die inspanning heeft geleid tot een overeenkomst op basis waarvan verder zal worden gewerkt om de krachten te bundelen om gezamenlijk tot concrete actie te komen. Zoals het rapport dat is gemaakt over het gehouden overleg het zelf verwoordt gaat het om "een nationale dialoog om concrete actie te initiëren om een urgent, maar over het hoofd gezien probleem van vergrijzing, effectief aan te pakken."

Het moet ons van het hart dat we blij zijn met dit initiatief en hopen dat de samenwerking resulteert in concrete stappen die ook meer helderheid kunnen scheppen voor de gemeenschap over de situatie waarin onze ouderen verkeren en wat voor concrete hulp men nodig heeft. De commissie die is gevormd om het werk voort te zetten kan rekenen op mensen in hun gelederen die bekend staan om hun serieuze aanpak en dat biedt perspectieven om binnen redelijke tijd tot realistische en zakelijke voorstellen te komen.

Anderzijds vinden we dat het initiatief te laat komt binnen deze regeerperiode. We hadden dit eigenlijk verwacht in het eerste jaar van ministerieel optreden want zonder zich van meet af aan te verstaan met de 'stakeholders' lijkt ons een nogal moeizame manier van effectief resultaten boeken. Het is dan ook te hopen dat de samenwerking binnen het jaar tot zaken komt want volgend jaar zijn er verkiezingen en de bewindsman zal in ieder geval moeten laten zien wat er op dit gebied is bereikt. En hier begint dan onze bezorgdheid daar veel aspecten in de laatste jaren alleen maar aan de oppervlakte aandacht hebben gekregen, zonder dat er duidelijker beleid zichtbaar is geworden. Bovendien is de gemeenschap verstoken gebleven van gedetailleerde informatie.

Hierin is ook het rapport waarin verslag wordt gedaan van het genoemde overleg weer tekortgeschoten want het bevat bijna geen informatie over de huidige situatie. Er wordt vermeld dat ongeveer een kwart van onze bevolking een leeftijd heeft van zestig jaar of meer, dat is het dan. We kunnen uit het verslag zelf opmaken dat er een presentatie heeft plaatsgevonden van een vertegenwoordiger van het CBS Aruba, maar deze is niet opgenomen in het verslag. Een gemiste kans dus om de gemeenschap een meer gedetailleerde kijk op zaken te verschaffen en om hiermee meer begrip te kweken voor de context van deze problematiek.

Als we het hebben over de noodzaak van het uitbreiden van de intramurale en extramurale diensten in de komende jaren, bijvoorbeeld, dan zou het goed zijn om te kennen te geven wat nu beschikbaar is en hoe snel, of niet, deze zorgcapaciteit kan of dient te worden uitgebreid. Om de huidige situatie in de juiste context te plaatsen: momenteel hebben meer dan 22.000 personen een AOV-uitkering, die dus 65 jaar of ouder zijn, terwijl we een zorgcapaciteit voor ouderen hebben van in totaal enkele honderdtallen. Wat betekent dit eigenlijk? Dat de intramurale zorg in numeriek opzicht geen zorg is voor het overgrote deel van onze bejaarden, hetgeen positief is. Dat betekent echter niet dat men dit op z'n beloop kan laten; de huidige capaciteit is onvoldoende en de vraag naar deze zorg zal verder toenemen. Er moet simpelweg ervoor worden gezorgd dat met de nodige voortvarendheid hier aandacht aan wordt besteed. Maar gespecialiseerde zorg brengt ook de noodzaak met zich mee van toezicht om kwaliteit te garanderen. Sinds 2015 hebben we een specifieke wet hiervoor, de Landsverordening Verzorgingshuizen (AB 61 2015). Echter, voor zover wij hiervan op de hoogte zijn is er nog geen landsbesluit gekomen, op grond van artikel 13 van de verordening, waarin nadere regels worden gesteld om in concrete gevallen kwaliteit te garanderen. Dat is noodzakelijk vooral omdat het gaat om nogal uiteenlopende soorten verzorgingshuizen, onder meer van uiteenlopende omvang. Hiermee samenhangend dient er een subsidiebeleid te zijn, waarbij de beoordeling moet kunnen plaatsvinden op basis van die gedetailleerde normen en criteria. De wet is namelijk bedoeld als kaderwet.

In ieder geval dient het algemene beleid erop gericht zijn om de grote meerderheid, die geen intramurale zorg nodig heeft, ook op goede wijze in hun eigen sociale omgeving te houden. Dit betekent dat er veel meer aandacht moet komen, onder meer vanuit het oogpunt van de gezondheid, daar velen kampen met een zorgwekkende gezondheid. Die gezondheidsproblemen, in het bijzonder waar het chronische ziekten betreft, zijn verder aan het toenemen en dat houdt in dat die problemen, die bij ouderen vanzelf al ernstiger zijn dan bij jongere personen, exponentieel blijven toenemen. Daarbij komt de vraag op wat er gedaan wordt aan de kritieke situatie op het gebied van – slechte – voeding onder een groot deel van onze bevolking, niet alleen bij ouderen.

Voor de groep ouderen is het in ieder geval zaak hoe de zorg aan huis wordt gestructureerd en hierop toezicht wordt gehouden, in zowel medisch opzicht als wat voeding betreft. Een vraag hierbij is: krijgen we gaandeweg een steeds grotere groep ouderen die niet zelf voor adequate voeding kunnen zorgen? Zouden we niet moeten denken aan het ontwikkelen van ondernemingen die op professionele wijze diensten kunnen bieden aan deze groep, inclusief bezorging aan huis?

Er zijn nog veel meer aspecten waar we in dit verband niet eens aan toekomen; bijvoorbeeld het probleem van een niet toereikend (pensioen)inkomen en de mogelijkheden voor deeltijdarbeid, niet uitsluitend om meer inkomen te vergaren maar ook om actief te blijven deelnemen aan de gemeenschap, met een kleinere kans op vereenzaming. We blijven de ontwikkelingen dan ook op de voet volgen.

Onze groeiproblemen blijven… Niet verborgen voor de buitenwereld…

Onze belangrijkste economische sector blijft zich verder ontwikkelen en dat in alle opzichten. Cijfers van dit jaar, de maand maart hierbij inbegrepen, geven een sterke groei aan die ook zal leiden tot een sterke impuls voor de overige sectoren. Maar er zijn ook andere, eveneens sterke tendensen, die het gevolg zijn van datzelfde toerisme, die niet datzelfde positieve beeld laten zien. Dat levert een fors contrast op en wijst ons op de verschillende invalshoeken die in de gaten moeten worden gehouden in onze economie en vooral het toerisme.

Wat onze aandacht heeft getrokken is bijvoorbeeld een artikel dat is verschenen in het bekende Amerikaanse medium Forbes waarin verslag wordt gedaan van de uitdagingen en gevaren waar Aruba en het toerisme ter plaatse zich voor geplaatst zien. Elders in deze editie ook een uitgebreid verslag naar aanleiding van dit artikel. De titel " Aruba's visitors are loving the island to death. Here's how it wants to become sustainable", spreekt voor zich; het geeft de dreiging aan van de gevolgen van de huidige ontwikkeling van het toerisme, maar geeft ook de pogingen aan die worden ondernomen om deze tendensen te pareren. In die poging om zaken in evenwicht te brengen wordt melding gemaakt van de overheidsinspanningen om duurzaamheid te bereiken, naast de initiatieven die in de sector zelf worden ontplooid. Hier kunnen we de verschillen zien van beide zijden van dezelfde zaak daar de overheidspogingen, die de auteur kennelijk heeft vernomen van deze of gene overheidsvertegenwoordiger, exact de zaken laten zien die zowel de gemeenschap als de sector met zorg vervullen, juist omdat het gaat om geuite goede bedoelingen maar die in geen geval afdoende overheidsactie laten zien. Enkele voorbeelden.

Het artikel in Forbes vermeldt het feit dat ontwikkelaars de gronden die beschikbaar zijn aan de kust bezet hebben en dat de overheid dus "een moratorium op nieuwe hotels heeft opgelegd". Het is maar goed dat we af en toe iets lezen in Forbes want hier hebben we, als we ons niet vergissen, niets kunnen vernemen van wat maar in de verste verte op een formeel afgekondigd moratorium lijkt. Er is inderdaad discussie gaande, tot een debat toe in de Staten, wat enkele jaren geleden al heeft geleid tot een motie waarin de regering wordt aanbevolen een moratorium in te stellen. Voor zover wij weten bestaat er geen formele beslissing in de vorm van een landsbesluit, nog minder van een verordening of een wijziging hierin. Het artikel verwijst ook naar een "code of conduct" voor bezoekers bij het gebruik van terreinvoertuigen, maar elders in het artikel wordt verslag gedaan van het grote probleem van de terreinvoertuigen die grote schade aanrichten aan de nesten van vogels die op of vlak bij de grond nestelen, zoals de Arubaanse endemische uil (Shoco). Ook hier moet worden opgemerkt dat er niets zichtbaar is van enig overheidsoptreden om het verkeer met deze voertuigen te verbieden daar waar schade wordt aangericht. Een gedragscode voor toeristen lijkt heel mooi maar het feit blijft dat de individuele toerist kan doen wat hij/zij wil, of beter gezegd zal doen wat de eigenaar van het verhuurbedrijf als route voorschrijft.

Is er dan geen mogelijkheid om te beginnen met enige disciplinering van deze ondernemers? We hebben de indruk dat de justitiële- en milieuautoriteiten met de armen over elkaar kijken naar wat de ander doet, zonder enige actie van welke zijde ook.

De kwalijke lucht die over de nabijgelegen hotels wordt verspreid door de waterzuiveringsinstallatie bij Bubali kon uiteraard niet onbesproken blijven. Kennelijk heeft een woordvoerder van de toerisme-autoriteit ATA verzekerd dat de overheid "alles aan het doen is om de impact van het bedrijf op de directe omgeving in te perken". Intussen bivakkeert diezelfde overheid bij de rechtbank omdat diezelfde directe omgeving geen actie van de overheid te zien krijgt. Meerdere hotels maken melding van het feit dat men over is moeten gaan tot terugbetaling aan gasten vanwege de stank; die ervaring kan inmiddels gezien worden als een soort gratis 'souvenir' dat de gasten meekrijgen als herinnering aan hun verblijf op het eiland, als het zo doorgaat.
Het artikel doet ook verslag van de pogingen om over te gaan naar hernieuwbare energie. Ook hier weer het contrast: de pogingen binnen de sector zelf geven een positief beeld, discreet gedaan, zonder overdreven publiciteit, terwijl de overheid wordt vermeld als de ijverige actor die voor windmolens heeft gezorgd... Het is te begrijpen dat de journalist niet op de hoogte kan zijn van alle details, anders had hij kunnen constateren dat we zijn blijven steken in 2008, het jaar waarin die windmolens in bedrijf kwamen. Verder heeft de overheid niets om te laten zien op dit gebied. We hebben eigenlijk geluk dat al deze details niet in de internationale pers belanden, maar dat betekent nog niet dat ook wij er het zwijgen toe moeten doen. De overheid heeft het werk verricht voor zover het ging om het aankondigen van grootse plannen met betrekking tot duurzame ontwikkeling en ook in deze context is dat niet achterwege gebleven. Maar we dienen de realiteit te zien zoals die is. We hebben bijvoorbeeld veel meer bezoekers, zeker dit jaar waarbij de cijfers van 2019 worden overtroffen. Maar, de hotelbezetting was 8% lager dan in 2019. Er is goed geld verdiend met een hoge kamerprijs, maar de werkgeversorganisatie van de sector Ahata geeft aan dat de bedrijfskosten zelfs sneller zijn toegenomen dan de kamerprijzen. En we gaan dan nog veel meer hotels openen? Afgezien van alle negatieve gevolgen, van verwoesting van de natuur en uitholling van het milieu, wordt het niet tijd om te beseffen dat het eerste hotel dat geen winst meer zal maken, al een vergunning heeft en al gebouwd is? Een moratorium lijkt ons in dit verband bijna irrelevant geworden: "too little, too late". Diegenen die het beste voorbereid zijn op overleven zullen dat doen, maar reken hierbij maar niet op hulp van de overheid…

Gemeenschap dringt aan op beheer van UTV's om de vernietiging van natuur te stoppen

UTV's blijven een onderwerp van discussie op Aruba, waar sommige burgers er bij aandringen om meer maatregelen te implementeren voor het gebruik van deze voertuigen, waarvan zij zeker zijn dat ze overlast veroorzaken en doorgaan met het vernietigen van de natuur.

Op een post op de Facebookpagina Stop UTV Tours Aruba heeft een bezorgde burger twee foto's gepost van Tierra del Sol, waarop te zien is wat er gebeurt nadat deze voertuigen langs een huis zijn gereden en een grote stofwolk hebben achtergelaten. Vervolgens plaatste hij een andere foto waarop een veel helderder landschap te zien is zonder stof. Dit om het effect te laten zien van UTV's wanneer ze door dit gebied rijden en een aanzienlijke hoeveelheid stof opwerpen, wat verschillende milieugroeperingen al eerder hebben aangekaart maar nog steeds voortduurt.

In de post, die verschillende reacties van Facebook-gebruikers kreeg, zijn opmerkingen te lezen zoals: "Er is geen enkele politicus op dit eiland met de moed om een einde te maken aan de voortdurende vernietiging van ons eiland door de hebzucht van tourbedrijven," zoals een van hen uitdrukte.

Een andere gebruiker verzekerde: "Ik woonde in TDS en het stof is vreselijk, om nog maar te zwijgen van het lawaai en de milieuvernietiging die ze veroorzaken. Ik zal nooit begrijpen hoe ze dit toestaan."
Bovendien stelde een van hen: "Het is al meer dan twee maanden niet geregend en dit is erg moeilijk voor de vegetatie, het wildleven en de mensen."

Ondertussen nam Bon Dia Aruba gistermiddag contact op met minister belast met deze kwestie, Ursell Arends, waarbij ze bevestigde dat het beheer van motorvoertuigen voor verhuur wordt afgerond, zonder verdere details te geven. Het moet worden herinnerd dat in juli van vorig jaar een taskforce is opgericht om het beheer van UTV's/ATV's en andere soorten voertuigen te handhaven.

In een persbericht verklaarde de minister dat op Aruba verschillende motorvoertuigen op de wegen worden gezien, en om orde te handhaven is samenwerking tussen verschillende afdelingen en instanties nodig. Daarom werd op 30 maart 2023 de taskforce opgericht, bestaande uit de afdeling Openbaar Vervoer (DTP), het Arubaanse Politiekorps (KPA), de Technische Inspectiedienst (DTI), de Belastingdienst (DIMP), de Aruba Toerisme Autoriteit (ATA) en het Openbaar Ministerie (OM).

Het doel van de taskforce is om naleving van wetten en voorschriften met betrekking tot UTV's, ATV's en andere soorten motorvoertuigen te waarborgen door middel van een multidisciplinaire aanpak. Het zal ook zorgen voor handhaving met betrekking tot snelheid, keuringen, betalingsbewijzen, motorrijtuigenbelasting, gedragsnormen en de benodigde vergunningen voor genoemde motorvoertuigen. Dit alles om verkeersregels te handhaven en de risico's die deze voertuigen met zich meebrengen, zoals ongelukken, verwondingen en schade, te beperken. Er is ook vermeld dat de problematiek van huurauto's met een A-nummerplaat zal worden aangepakt.

FPNA verandert naar haar nieuwe identiteit "Aruba Conservation Foundation"

Deze week heeft de onafhankelijke natuurbehoudsorganisatie, bekend als de Fundacion Parke Nacional Aruba (FPNA), gebruik gemaakt van de gelegenheid van de Wereld Earth Day om haar transformatie te onthullen, nu bekend als de Aruba Conservation Foundation (ACF).

In een interview met Edeline Berg, die fungeert als communicatie- en marketingmanager, Tyson Lopez CEO van de stichting, en Natasha Silva, die directeur van het natuurbehoud is, vertelden ze dat sinds juni vorig jaar ze hebben gesproken over de verandering van de organisatie van een parkmanagementorganisatie naar een natuurbehoudsorganisatie.

In de afgelopen 7 jaar heeft de stichting een uitbreiding van haar rol en verantwoordelijkheden ervaren naast het beheer van het Arikok National Park, aangezien ze zijn aangesteld om extra beschermde gebieden rond Aruba te beheren.

In 2017 begonnen ze meer natuurbehoudsacties te ondernemen, waarbij de gemeenschap soms niet begreep wat ze deden, bijvoorbeeld door de ingang van het park bij Shete te sluiten, een illegale ingang in het parkontwerp. "Dit was om te proberen het aantal wegen te minimaliseren waarlangs minder auto's met minder impact op de natuur zouden rijden," legde Lopez uit.

Dit jaar werd het mangrove- en zoutmeergebied RAMSAR-site #198 Spaans Lagoon aan de verantwoordelijkheid van de stichting toegevoegd, en in 2019 werd het Marine Park, bestaande uit vier beschermde mariene gebieden, officieel onder het beheer van de organisatie geplaatst.

In 2020 werden nog eens 11 aanvullende terrestrische gebieden aan het beheer toegevoegd, waaronder gebieden zoals Duinen Sasarawichi, Saliña Malmok, Rooi Lamunchi en Costa Sero Colorado, onder andere.

Bovendien neemt de stichting actief deel aan natuurbehoudsinspanningen, waaronder samenwerking met verschillende lokale en internationale NGO's voor programma's zoals de bescherming van de Shoco-uiltjes, herstel van mangroven en koraal, herintroductie van de inheemse en uitgestorven Arubaanse papegaaiensoort 'Lora', beheer van invasieve soorten, en educatie van de Arubaanse gemeenschap, vooral voor schoolkinderen.

Om het groeiende werk dat steeds breder wordt en om de toenemende druk op de natuur te verlichten, heeft de stichting een uitgebreid strategisch proces van 2020 tot 2022 doorlopen om haar nieuwe richting voor de komende jaren te bepalen.

In juni van vorig jaar lanceerden ze de strategie voor de komende 10 jaar, een deel van de strategie is dat ze zijn overgestapt van een parkmanagementorganisatie naar een natuurbehouds- en natuurbeschermingsorganisatie, waarbij ze de Multi Annual Corporate Strategy 2023 - 2032 introduceerden die de eerste strategische kaart van de organisatie vertegenwoordigt die reageert op nieuwe ecologische, sociale en economische uitdagingen, en de inzet van de organisatie voor natuurbehoud benadrukt, met de nadruk op duurzaamheid, biodiversiteit, verbetering van het ecologische systeem en herstelinitiatieven.

Voor dit doel hebben ze besloten tot rebranding, omdat veel mensen in de gemeenschap hen herkenden als "Parke Arikok", om duidelijker te maken wat hun werk inhoudt, om de nieuwe strategische richting en conservatieacties van ACF te aligneren om zo de perceptie en het imago van een traditionele parkmanagementorganisatie te veranderen die alleen binnen de parkgrenzen opereert en zich uitsluitend richt op recreatie. Zo heeft de organisatie haar nieuwe richting aangenomen als een moderne natuurbeschermingsorganisatie.

Vandaag bevestigt ACF haar positie als de hoeder van Aruba's natuur, waarbij de organisatie optreedt en pleit voor bescherming, behoud en herstel van het ecologische systeem en de biodiversiteit van het eiland, waarbij ze de lokale bevolking en bezoekers herinneren aan hun verbinding met de natuur.

"Het idee is dat we de natuur op de eerste plaats zetten en recreatie daarna komt, omdat we ook begrijpen dat recreatie belangrijk is omdat mensen zich moeten verbinden met de natuur om het te waarderen. Maar natuur komt eerst en ik geloof dat we dat de afgelopen jaren ook hebben gedaan, zelfs met bijvoorbeeld het willen plaatsen van de windturbine bij Vader Piet. We hebben een van de grotten gesloten om de populatie vleermuizen te beschermen en we hebben verschillende acties ondernomen, waarbij mensen ons soms als extremisten zien, maar eigenlijk doen we ons werk van natuurbehoud en dat is iets wat de Arubaanse gemeenschap misschien niet begrijpt of niet gewend is aan het naleven van regels of voorschriften," aldus Lopez.

Dit zijn adviezen die experts al jaren geven maar die nooit zijn opgevolgd, ze moeten het doen, het betekent veel meer werk maar natuur moet op de eerste plaats komen wat ook betekent dat hun inkomsten verminderen, waar ze stoppen met UTV's en ATV's in het park voor behoud en ze moeten transformeren om andere vormen van recreatie te hebben en dat is het idee om duurzamer te worden, zoals Lopez benadrukt.

Aan haar kant legt Natasha Silva uit dat ze bezig zijn met het finaliseren van een document genaamd "Conservation Framework" waarin ze hun prioriteiten voor natuurbehoud zullen vaststellen. Een groot deel hiervan is samenwerking waarbij ze de gemeenschap nodig hebben om dit te doen en ook om natuurdegradatie te voorkomen of te bedreigingen zoals zij het uitdrukt. Bedreigingen zijn talrijk en op dit moment zijn er bijna 20 die ze dringend moeten aanpakken, zoals verschillende vormen van vervuiling, afvalvervuiling, lichtvervuiling, geluidsvervuiling, bodemerosie, klimaatverandering, onder andere.

"Aan het eind van de dag komen de bedreigingen van de mens, dus de oplossing ligt ook in onze handen," zegt ze.

Naamswijziging De naam "Aruba Conservation Foundation" is gekozen om de brede activiteiten van ACF te omvatten, want natuur kent geen grenzen. De toevoeging van "Aruba" creëert een gevoel van trots, waarmee de toewijding van de organisatie aan het eiland dat ze dient wordt weerspiegeld en ook geografisch de locatie van de stichting wordt aangegeven.

Met de overgang van de organisatie was het ook van vitaal belang dat deze overgang werd weerspiegeld in de nieuwe naam. Het woord "Conservation" geeft betekenis aan het engagement van de organisatie om het natuurlijke en culturele erfgoed van Aruba te behouden, nu de organisatie bijna 25% van het landoppervlak van het eiland en 0,2% van de territoriale wateren beheert.

Ten slotte was het noodzakelijk om het woord "Foundation" op te nemen om de nadruk te leggen op de status van de organisatie als een onafhankelijke en erkende juridische entiteit, zodat het niet langer verward wordt met een overheidsafdeling.

Logo en visuele identiteit Het nieuwe logo weerspiegelt kracht en complexiteit terwijl het het iconische Cadushi-cactus belichaamt, een soort die op bijna het hele eiland te zien is en ook de combinatie van natuurlijke elementen zoals golven en cirkellijnen die water vertegenwoordigen.

Het logo is ontworpen om ACF's toewijding aan Aruba en haar mensen te weerspiegelen en symboliseert collectieve eenheid en actie.

In het midden van het logo staat de silhouet van een enkele stam van de Cadushi-cactus, als eerbetoon aan de veerkracht van het eiland en zijn mensen, geïnspireerd door Aruba's overvloedige en diverse ecologische systeem en biodiversiteit, de nieuwe kleuren vangen de vibratie en rijkdom van de flora en fauna van het eiland. De kleuren weerspiegelen wat te vinden is in Aruba's landschap, zoutpannen, zee en kustgebieden zoals Cododo, Barica Hel, Gutu en Shoshoro, onder andere.

St. Maarten zal op 3 mei een nieuw kabinet beëdigen

(TheDailyHerald) - De leden van het nieuwe kabinet op St. Maarten zullen op vrijdag 3 mei om 10 uur worden beëdigd, zoals aangekondigd door Gouverneur Ajamu Baly.

De gouverneur heeft de namen van vijf kandidaten voor ministersposten, evenals die van de minister Plenipotentieel en zijn waarnemer, bekendgemaakt in een persbericht dat afgelopen woensdag is gepubliceerd. De namen van de kandidaten voor de ministersposten van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport (OCJS), Christophe Emmanuel, en kandidaat voor de minister van VROMI, Raeyhon Peterson, stonden niet op de lijst en zullen dus niet worden beëdigd.

Gouverneur Baly verklaarde in een persbericht van 23 april dat hij het definitieve rapport heeft ontvangen van de formateur, Dr. Luc Mercelina. Volgens het persbericht heeft de formateur de opdracht aanvaard om een nieuw kabinet te vormen dat kan rekenen op een meerderheid in het parlement, bestaande uit de fracties URSM, PFP, DP en NOW. "Het nieuwe kabinet bestaat uit ministers die zich inzetten voor het bevorderen van het welzijn van Sint Maarten, met onder andere prioriteit voor de nieuwe geestelijke gezondheidswet, het Wetboek van Strafrecht, versterking van regionale samenwerking op onder andere voedselzekerheid en klimaatverandering, een volledige herziening van de bestaande Landsverordening Organisatie Overheid, inclusief een besluit over de haalbaarheid van een staatssecretaris; verbetering van publieke bewustwording over kritieke nationale kwesties zoals algemene en geestelijke gezondheid, financiële educatie, en het organiseren van een Koninkrijk-breed congres over onderwerpen zoals het democratisch tekort, de schuldenlast van Sint Maarten en het recht op duurzame ontwikkeling en zelfbestuur," aldus Baly in het persbericht.

Hij verklaarde dat de kandidaten voor de verschillende posten zijn goedgekeurd op basis van de relevante voorschriften die de pre-screening van kandidaten regelen vóór de benoeming en de strikte naleving van deze normen, zoals de huidige praktijk en officiële procedure sinds de status van land voor Sint Maarten in 2010 is bereikt.

Volgens het persbericht heeft de formateur de volgende personen voorgedragen, die op basis van de screeningresultaten zullen worden benoemd door de Gouverneur:
Mercelina als eerste minister en minister van Algemene Zaken;
Veronica C. Jansen-Webster als minister van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid VSA en waarnemend minister van Openbare Huisvesting, Ruimtelijke Ordening, Milieu en Infrastructuur;
Lyndon CJ Lewis als minister van Justitie en waarnemend minister van OCJS;
Marinka J. Gumbs als minister van Financiën;
Grisha S. Heyliger-Marten als minister van Toerisme, Economische Zaken, Vervoer en Telecommunicatie;
Patrice T. Gumbs als Gevolmachtigde minister en Gracita R. Arrindell als waarnemend Gevolmachtigde minister.

Afscheid Hans Janssen als lid Beheerraad

Volgend op de vergadering tussen de leden van de Beheerraad en het bestuur, werd afgelopen vrijdag 19 april 2024 op Sint Maarten afscheid genomen van Hans Janssen, lid van de Beheerraad van het Hof sinds 19 februari 2016, per 17 februari 2017 als voorzitter, in 2021 herbenoemd voor een tweede termijn in beide functies.

Hans Janssen is lid van de Beheerraad namens Nederland ten behoeve van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. De afscheid nam plaats tijdens een lunch in aanwezigheid van de vrouw van de heer Janssen, overige leden van de Beheerraad, leden van het Bestuur en rechters en gerechtsambtenaren.

De opvolger van Hans Janssen wordt in de loop van dit jaar bekend gemaakt.

Drie agenten verdacht van moord met voorbedachten rade op overvallers

(CuraçaoChronicle) – De twee politieagenten van een speciale eenheid en een lid van de VKC, die verdachten zijn in een achtervolgingszaak met een dodelijke afloop, worden beschuldigd van moord met voorbedachten rade.

Dit werd deze week onthuld tijdens de eerste voorbereidende zitting. De drie worden ook beschuldigd van het schieten op de twee andere inzittenden van de auto samen met het slachtoffer, wat poging tot moord inhoudt.

Een vierde verdachte, de 53-jarige teamleider D.E., wordt ervan beschuldigd tussen 4 oktober en september 2021 documenten te hebben vervalst door bewijsmateriaal van het incident te veranderen of te vervalsen.
Hij wordt er ook van beschuldigd op 4 oktober 2021 een rapport te hebben opgesteld voor agent Y.B., waarin hij een onjuiste situatie schetste en aangaf dat de agenten uit zelfverdediging handelden, waardoor het schieten gerechtvaardigd leek.

Het incident vond plaats op 27 september 2021, toen drie mannen een gewapende overval pleegden op een Chinees etablissement aan de Dr. Maalweg. Ze namen geld en andere items mee voordat ze vluchtten in een voertuig.

Kort na de overval begon de politie een achtervolging, waarbij schoten werden gelost op het vluchtende voertuig. Het voertuig crashte vervolgens op de kruising nabij Hanenberg, wat resulteerde in de dood van een van de inzittenden, Z. Nicasia.

Tijdens het onderzoek rezen er vragen over de consistentie tussen het scenario op de plaats van het ongeval en de beschrijvingen van de politie. Het onderzoeksteam van de Landsrecherche concludeerde dat er mogelijk sprake was van manipulatie van bewijsmateriaal, waaronder het oppakken van kogelhulzen door agenten, wat in strijd is met het protocol.

Dit is niet de eerste keer dat de Curaçaose politie onder vuur ligt vanwege het gebruik van vuurwapengeweld, maar niet alle incidenten worden onderzocht door het Openbaar Ministerie. In 2018 verloor een kleine dief zijn leven op de Bramendiweg toen hij probeerde te vluchten en werd geraakt door drie kogels in zijn rug. Er werd ook gedacht dat hij een wapen bij zich had, maar dat bleek niet het geval te zijn. De auto die hij had gestolen, behoorde toe aan een politieagent.